

Materská škola Vavrišovo, Tatranská ulica 4/59

032 42 Vavrišovo

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

„VAVRIŠOVSKÉ SOVIČKY“

MATERSKÁ ŠKOLA – predprimárne vzdelávanie

„Každé dieťa je jedinečná hodnota, ktorú treba objaviť a rozvinúť.“

Vzdelávací program:

Stupeň vzdelávania:	predprimárne vzdelávanie
Dĺžka dochádzky:	3 - 4 roky
Vyučovaci jazyk:	slovenský
Forma výchovy a vzdelávania:	celodenná, poldenná
Druh školy:	štátna
Spôsob ukončenia dochádzky:	Osvedčenie o ukončení predprimárneho vzdelávania

Predkladateľ:

Názov školy:	Materská škola
Adresa:	Tatranská ulica č.4/59, Vavrišovo 032 42
Kód školy:	710016042
Riaditeľka školy:	Mgr. Miroslava Camberová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Miroslava Camberová
Tvorca ŠkVP:	Mgr. Miroslava Camberová

Zriadovateľ:

Názov:	Obec Vavrišovo
Adresa:	Tatranská ulica č. 40/121, Vavrišovo 032 42
Štatutárny zástupca:	Ľubica Chlebová, starostka obce Vavrišovo
IČO:	00315834
Kontakt:	044/5271073, 0904 633 244
Email:	obec@vavrisovo.sk

Platnosť dokumentu : od 31.8.2026

Dátum prerokovania na Rade školy: 24.8.2026

.....
Mgr. Miroslava Camberová
riaditeľka materskej školy

Školský vzdelávací program

„ *Vavrišovské sovičky*“

Predkladá: Mgr. Miroslava Camberová – riaditeľka MŠ

Prerokované na pedagogickej rade: 17.7.2026

Prerokované na Rade školy pri Materskej škole Vavrišovo: 24.8.2026

Vyjadrenie Rady školy:

Rada školy odporúča zriaďovateľovi Materskej školy schváliť – neschváliť

Školský vzdelávací program „ *Vavrišovské sovičky*“

.....
Bc. Veronika Lehotská

predseda Rady školy pri MŠ Vavrišovo

Stanovisko zriaďovateľa:

Obec Vavrišovo schvaľuje – neschvaľuje

Školský vzdelávací program „ *Vavrišovské sovičky*“

.....
Ľubica Chlebová

starostka obce Vavrišovo

Personálne zabezpečenie MŠ:

Pedagogickí zamestnanci:

Mgr. Miroslava Camberová – riaditeľka MŠ

Monika Tolnayová – učiteľka MŠ

Nepedagogickí zamestnanci:

Ing. Iveta Benková - vedúca ŠJ

Jana Gažová - kuchárka

Linda Krivošová- upratovačka

Všeobecná charakteristika Materskej školy

Materská škola (ďalej len „MŠ“) vo Vavrišove je jednotriedna materská škola s kapacitou 20 detí. Poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od troch, výnimočne od dvoch do šiestich rokov a tiež deťom s odloženou školskou dochádzkou.

Budova MŠ je prízemná, má jeden vchod pre deti aj zamestnancov. Hoci nie je typizovaná, spĺňa všetky bezpečnostné a hygienické požiadavky. Vo vnútri sa nachádza jedna miestnosť so skladoom učebných pomôcok, ktorá slúži zároveň ako spálňa. Druhá miestnosť je trieda /herňa spojená s jedálňou. K dispozícii je aj šatňa pre deti a sociálne zariadenie pre deti a dospelých. Súčasťou materskej školy je aj kuchyňa so skladoom potravín a pivnicou na zeleninu.

Vo vonkajších priestoroch pri MŠ sú dve miestnosti určené na odkladanie náradia, fúrikov, hračiek do piesku, bicyklov a kolobežiek. Materská škola má vlastnú záhradu s trávnatou plochou, kde sú zabudované lavičky, drevený domček so šmýkačkou, prístrešok, pieskovisko a lanová preliezačka. Záhradu je možné využívať celoročne.

OBSAH

1. Názov školského vzdelávacieho programu
2. Vymedzenie poslania školy a cieľov výchovy a vzdelávania
3. Vlastné zameranie školy
4. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu
5. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania
6. Učebné osnovy
7. Vyučovací jazyk podľa § 12 školského zákona,
8. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní
9. Materiálno- technické a priestorové podmienky
10. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí
11. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
12. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
13. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania
14. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania
15. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

1. Názov školského vzdelávacieho programu

„Vavrišovské sovičky“

Školský vzdelávací program Materskej školy sa riadi požiadavkami Zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) a Štátneho vzdelávacieho programu, pričom zohľadňuje podmienky vzdelávania, tradície, polohu materskej školy, svoje osvedčené aktivity, postupy a vekové zloženie detí.

Názov Školského vzdelávacieho programu Materskej školy vo Vavrišove- „**Vavrišovské sovičky**“ -pochádza z tradičného a dlhodobého symbolu tejto materskej školy.

Sova predstavuje hlboké prepojenie znalostí, zdravého rozumu a múdrosti. Tento vták je známy svojim bystrým zrakom a bystrým zmyslom pre pozorovanie... Rád skúma panenské krajiny a ponára sa do tajomstiev neznáma, presne ako deti, ktoré sa časom stávajú múdrejšími, silnejšími a intuitívnejšími...

Prostredníctvom Školského vzdelávacieho programu chceme s deťmi **objavovať a spoznávať prírodu, zdravý životný štýl a prehlbovať ich schopnosť ľahšie sa prispôbiť školským povinnostiam a najmä byť úspešnými vo svojom živote.**

2. Vymedzenie poslania školy a cieľov výchovy a vzdelávania

Poslanie materskej školy upravuje Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“), podľa ktorého:

„Vzdelávanie v materskej škole poskytuje základy spôsobilosti vedúce k naplneniu cieľov výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti.“

Materská škola Vavrišovo (ďalej len „MŠ“) je školou, ktorá uznáva a u detí rozvíja hodnoty:

- jedinečnosť osobnosti
- vzájomnú úctu a pomoc
- sebavzdelávanie
- dôraz na vlastnú aktivitu a toleranciu voči rozmanitosti
- lásku k rodine
- radostné prežívanie života
- zodpovednosť za svoje správanie
- sebahodnotenie
- zodpovedný postoj k svojmu zdraviu a zdraviu iných

- *aktívny vzťah k športu*
- *poznanie a úctu ku kultúrnemu dedičstvu*
- *citlivý vzťah k umeniu*
- *ochranu a lásku k prírode*

Cieľavedome sa budeme venovať dlhodobým a krátkodobým cieľom v oblasti výchov a vzdelávania:

Dlhodobý cieľ:

- V zmysle „Národného programu podpory zdravia pre roky 2021-2030“
- Realizovať aktivity a programy na prevenciu civilizačných ochorení a na podporu telesného (v spolupráci s Kids Fun Academy) a duševného zdravia (turistické vychádzky do prírody, relaxácia).
- V rámci plnenia „Národného programu prevencie obezity“, schváleného Vládou SR, organizovať vzdelávanie v oblasti zdravej výživy- 4.3.2026 Deň obezity
- Organizovať v spolupráci so školskou jedálňou (ďalej len „ŠJ“) aktivity :

Svetový deň výživy

Týždeň zdravia

Deň mlieka

- V súlade s „Národným plánom výchovy k ľudským právam“ plniť úlohy súvisiace s výchovou v duchu humanizácie a predchádzaniu všetkých foriem diskriminácie, intolerancie a rasizmu.
- Pri riešení šikany a diskriminácie sa riadiť „Smernicou k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov“, ktorá je účinná od 1.2.2025.
- V zmysle „Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR“ vo výchovno – vzdelávacom procese posilniť informovanosť o potrebe konzumácie zdravotne neškodnej pitnej vody, zabezpečiť pitný režim formou nesladených čajov, ktoré sú pripravované v spolupráci so ŠJ materskej školy.
- Využívať logopedické služby špeciálnych pedagógov- logopédov regionálnych zariadení špeciálno–pedagogického poradenstva.
- Modernizovať výchovno-vzdelávací proces- uplatňovanie súčasných inovácií a nových aktivizujúcich metód s cieľom rozvoja osobnosti dieťaťa, kľúčových kompetencií a vzdelávacích oblastí.
- Kultúrna gramotnosť – utvárať čitateľské návyky.
- Digitálna transformácia vzdelávania - rozvíjať praktické schopnosti vstupom do digitálneho sveta, využívať digitálne technológie a AI
- Rozvíjať u detí národné povedomie a oboznamovať ich so slovenským tradíciami a zvykmi. Utvárať u detí vzťah ku kráse a hodnotám slovenského ľudového umenia.
- Spolupracovať so základnými školami s cieľom uľahčiť prechod deťom na primárne vzdelávanie. V prípade výskytu odchýlok od očakávaného rozvoja osobnosti detí úzko spolupracovať s centrami poradenstva a prevencie (ďalej len „CPP“).
- Rozvíjať osvetovú, výchovno -vzdelávaciu činnosť s dôrazom na environmentálnu výchovu a formovanie postojov k trvalo udržateľnému rozvoju osobnosti, zameranú hlavne na čistú vodu, bezpečnú a zdravú výživu.

- Realizovať konzultačno–poradenské služby pre rodičov, zamerané na zlepšenie štýlu výchovy a starostlivosti o deti, predovšetkým u detí s vývinovými poruchami učenia, a zabezpečovať kvalitnú kooperáciu rodiny a školy.
- Uplatňovať „Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní“, dodržiavať pravidlá, princípy a postupy na predchádzanie segregácie, identifikáciu rizika segregácie a nápravu segregačného konania, pokiaľ bolo indikované na základe kontroly.
- Vzdelávať deti podľa Školského vzdelávacieho programu a cieľov ustanovených v Štátnom vzdelávacom programe.

„Ak mi niečo vysvetlíš – zabudnem. Ak mi to ukážeš - zapamätám si, ale ak to urobím – pochopím... Hľadajme spôsob, aby učitelia menej učili a žiaci viac pochopili.“

J.A. Komenský

Poslanie a ciele Materskej školy:

Ciele inštitucionálnej predškolskej výchovy budeme plniť realizáciou celého edukačného procesu - „**hrou**“, ktorá je zároveň prvou prípravou na prácu a účinným vývinovým prostriedkom so zreteľom na jej aspekty: poznávací, precvičovací, emocionálny, pohybový, motivačný, tvorivostný, fantazijný, sociálny, rekreačný, diagnostický, terapeutický (P. Prúcha, E. Walterová, E. Mark, 1998).

Naplnenie princípov predškolskej výchovy a vzdelávania budeme realizovať „**hrou**“, ktorá:

- ***odkrýva individualitu každého dieťaťa a umožňuje jeho prirodzenosť***
- ***poskytuje priestor pre uplatnenie tvorivosti a fantázie***
- ***umožňuje skutočnosť odrážať vlastným spôsobom***
- ***uspokojuje vnútorné potreby každého dieťaťa***
- ***umocňuje realizáciu vzťahov k vonkajšiemu okoliu***
- ***ovplyvňuje sebaformovanie***
- ***uplatňuje fyzické a psychické sily***
- ***motivuje situácie, čím vyvoláva emocionálne napätie.***

Vavrišovské sovičky realizujú hry, v ktorých dieťa:

- ***odráža určitým spôsobom skutočnosť a rozvíja si predpoklady pre poznávanie, citové, vôľové a vytrvalostné vlastnosti,***
- ***rozvíja si senzomotoriku a motorické zručnosti,***
- ***utvára charakterové vlastnosti a pozitívne črty,***
- ***nadobúda potrebné zručnosti, návyky a základné vedomosti o materiáloch, ich vlastnostiach a zákonitostiach,***

- *ovláda citové a temperamentné reakcie,*
- *žije v skupine, socializuje sa, včleňuje sa do nej a dostáva sa do kontaktu s inými, pričom rešpektuje princípy inkluzívneho prostredia*
- *prispieva k celkovému telesnému, psychickému, citovému a sociálnemu vývinu.*

Cieľom materskej školy: „*Dieťa chápané ako komplexná, svojrázna bytosť*“.

Dbať na to, aby sa hry vyznačovali spontánnosťou, dobrovoľnosťou a radosťou. Taktiež, aby boli plne implementované do obsahu organizačných foriem, ich ciele nenásilne riadené učiteľkou a dôkladne a premyslene hodnotené.

Dosiahnuť optimálnu perceptuálno–motorickú, kognitívnu a citovo–morálnu úroveň dieťaťa. Prostredníctvom dramatických a literárnych diel, ako aj detských kníh a rozprávok, viesť deti k dobru, múdrosti a aktivite a zároveň im poskytnúť priestor na vlastnú sebarealizáciu, aby chápali svoju identitu a mali pozitívny postoj voči sebe, rovesníkom a dospelým.

Pripraviť deti na život v slobodnej spoločnosti, čo zahŕňa osvojenie si spoločenských pravidiel a noriem. Ďalej im uľahčiť plynulú adaptáciu na zmenené prostredie pri prechode z materskej školy do základnej školy a iných inštitúcií.

Utvárať pevný základ pre každé dieťa, aby bolo vybavené poznávacími a sociálnymi spôsobilosťami, ako aj silnými morálnymi a duchovnými hodnotami. Poskytnúť im šancu byť úspešné na ceste ku vzdelávaniu. Vytvárať podmienky na realizáciu nových učebných stratégií a metód, ktoré prepájajú učenie so životom.

Zavádzať do edukácie moderné informačné a komunikačné technológie s cieľom rozvíjať digitálne kompetencie detí a podporovať ich logické myslenie. Vzbudzovať záujem o nové technológie a využívať dostupné inovatívne nástroje na obohatenie výchovno- vzdelávacieho procesu a to aj prostredníctvom rôznych didaktických hier a digitálnych aktivít.

Utvárať pevný základ celoživotného postoja k pohybu a športu, čím sa rozvíja individualita, prosociálne správanie a vôľové vlastnosti. Rozvíjať pohybové schopnosti a zručnosti detí, ktoré sú vo fáze svojho prirodzeného vývinu. Vytvárať v areáli MŠ kvalitnú športovú a oddychovú zónu poskytujúcu deťom dostatok príležitostí na pohybové aktivity, šport, oddych a relaxáciu.

Podporovať túžbu detí po poznávaní, overovaní, skúmaní a experimentovaní. Vďaka tomu si deti osvojujú samostatnosť nielen v bežných činnostiach, ale aj v rôznych pokusoch a bádaniach. Poznávať prírodu, učiť sa jej rozumieť a rešpektovať ju, pričom vychádzať z ľudovej múdrosti a tradícií národa.

Naučiť sa konať v súlade so zdravým životným štýlom. Tento štýl je založený na využívaní všetkého, čo zdraviu prospieva a vyhýbaní sa tomu, čo mu škodí.

Stimulovať rozvoj gramotnosti a jazyka v celej jeho komplexnosti. Dosiahnuť to vytvorením podnetného prostredia, ktoré odráža situácie reálneho života. Súčasťou je podpora radosti a pozitívneho vzťahu detí k čítaniu, písaniu (vrátane grafomotoriky), knihám a literatúre. Kľúčové je tiež podnecovať detskú zvedavosť a viesť deti k uvedomovaniu si zmyslu symbolov a významu písania pre ich každodenný život. Na dosiahnutie týchto cieľov je potrebné rozvíjať fonologické vnímanie (tvorba hlások a slabík), jemnú motoriku, koordináciu ruky a oka a reč detí.

Chceme mať materskú školu, v ktorej sa deti učia prostredníctvom zážitku o prírode v prírode, o speve spevom, o športe športom, ...

- Rôzne formy spolupráce s rodičmi : besiedky, rodičovské združenia, brigády, otvorené hodiny, výstavy, tvorivé dielne, odborné poradenstvo...
- Sezónne vychádzky do prírody.
- Návštevy knižnice, otvorené hodiny v ZŠ.
- Vystúpenia s deťmi pri rôznych príležitostiach : Mesiac úcty k starším, Vianoce, Deň matiek (rodiny), Rozlúčka s predškólákmi a iné...
- Tvorivé dielne s rodičmi : jesenné, vianočné, jarné...
- Divadelné predstavenia pre deti.
- Moderné digitálne technológie a edukačné programy pre deti.
- Spolupráca s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v oblasti komunikácie a odborného poradenstva
- Pravidelné športové a pohybové aktivity v rámci podpory a rozvíjania zdravého životného štýlu

Vlastné ciele materskej školy boli vypracované na základe výsledkov hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania, ako aj analýzy silných a slabých stránok MŠ.

V nasledujúcich školských rokoch budeme vychádzať z dosiahnutej úrovne a výsledkov doterajšej práce, pričom ich doplníme o úlohy a ciele, ktoré vyplynuli z analýzy predchádzajúceho obdobia a z celkového cieľa predprimárneho vzdelávania.

Cieľom je doviest' každé dieťa na konci jeho predškolského obdobia k tomu, aby v rozsahu svojich osobnostných predpokladov získalo veku primeranú fyzickú (perceptuálno–motorickú), psychickú (kognitívnu) a sociálnu (sociálno–emocionálnu) samostatnosť a základy kompetencií dôležitých pre jeho ďalší rozvoj, učenie, život a vzdelávanie. Pri plnení tohto cieľa sa budeme opierať o spoluprácu s rodinou a flexibilitu zamestnancov MŠ.

Profilácia MŠ sa zameriava na vybudovanie imidžu a vytvorenie kvalitných výchovno–vzdelávacích a materiálno–technických podmienok. Tie sú nevyhnutné pre jej ďalší rozvoj a smerovanie.

Na dosiahnutiu cieľov je kľúčový profesijný a odborný rast pedagogických zamestnancov, ako aj ich neustále vzdelávanie. V súvislosti s tým je potrebné posúvať sa v nasledujúcich oblastiach :

- Inovácia a zavedenie nových foriem a metód práce.
- Humanizácia pedagogického prístupu a vzťahu medzi dieťaťom a pedagógom.
- Modernizácia didaktiky MŠ.

Na zmeny v organizačnej štruktúre je potrebné nazerať komplexne, pretože na ňu vplývajú vonkajšie aj vnútorné faktory. Pri ich formovaní je dôležité zohľadniť najmä tieto oblasti :

- História a veľkosť organizácie.
- Strategický rozvoj.
- Kvalita riadiacich impulzov a miera kreativity.
- Systém vzdelávania a tok informácií.
- Zotrvačnosť v organizačnej kultúre a otvorenosť k inováciám

Nadalej budeme plniť ciele vytýčené v Školskom vzdelávacom programe „*Vavrišovské sovičky*“. Pritom sa opierame o úlohy rozpracované v Pedagogicko–organizačných pokynoch Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Pláne aktivít, ako aj o súvisiace zákony, vyhlášky, smernice, nariadenia vlády a usmernenia.

4. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu

Absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole, získa dieťa, v súlade s § 16 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stupeň vzdelania – **predprimárne vzdelanie**.

5. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie s možnosťou poldennej dochádzky dieťaťa (na základe individuálnej žiadosti rodičov), v rozsahu štyroch až piatich hodín denne v dopoludňajšom čase. Dĺžka dochádzky do MŠ je spravidla jeden až štyri roky a odvíja sa od nástupu dieťaťa až po plnenie povinnej školskej dochádzky.

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Predprimárne vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovršilo šiesty rok veku. Ak má vyjadrenie príslušného školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast, môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov). S účinnosťou od 1.septembra 2021 je pre každé dieťa, ktoré do 31. augusta dosiahne päť rokov veku, predprimárne vzdelávanie povinné. Na povinné predprimárne vzdelávanie sa deti prijímajú od školského roku 2021/2022. Trvá jeden školský rok, ak odsek 3 neustanovuje inak.

6. Učebné osnovy

Učebné osnovy vymedzujú obsah jednotlivých vzdelávacích oblastí, ktoré komplexne pokrývajú celý obsah vzdelávania. Sú vypracované sú v rozsahu stanovenom vzdelávacím štandardom Štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“).

Učebné osnovy majú:

- **programovú funkciu** (určujú rozsah výchovy a vzdelávania-obsah a plán učiva)
- **orientačnú funkciu** (pomáhajú učiteľovi orientovať sa vo vyučovaní, nevypracúvajú sa na 100%, môžu sa dopĺňať a upravovať za vopred určených podmienok)
- **normatívnu funkciu** (záväznú pre všetkých učiteľov konkrétnej MŠ)

Učebné osnovy materskej školy obsahujú:

- *Názov obsahových celkov a týždenných podtém*
- *Názvy vzdelávacích oblastí - (napr. Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami...).*
- *Výkonové štandardy - smerujú k štandardnému výkonu dieťaťa v MŠ.*
- *„Adaptácie výkonových štandardov“ - je metodický materiál slúžiaci na plánovanie VVČ podľa veku.*
- *Obsahové štandardy - definujú námety na konkrétnu činnosť učiteľky.*
- *Evaluačné otázky - slúžia na interné vyhodnocovanie pokroku detí v triede.*
- *„Povinné predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom“ – opierame sa o túto príručku hlavne u detí, ktoré plnia povinné predprimárne vzdelávanie.*

Vzdelávacie oblasti sú stanovené v časovom rozmedzí jedného mesiaca. Sú vzájomne prepojené a ich ciele možno dosahovať aj pri realizácii obsahu z iných vzdelávacích oblastí. Učebné osnovy majú okrem povinných vzdelávacích oblastí, ktoré platia pre MŠ, aj nepovinné, rozširujúce. Tie sa plnia v triede, vychádzajúce zo zamerania a profilácie materskej školy. Súčasťou učebných osnov sú aj špecifické ciele, ktoré sa neobjavia v žiadnej vzdelávacej oblasti. Uvádzajú sa na začiatku učebných osnov a plnia sa každodenne, priebežne a počas celej dochádzky dieťaťa do MŠ. Sú zamerané na rozvíjanie a upevňovanie vedomostí a zručností.

Obsahové celky učebných osnov Školského vzdelávacieho programu „Vavrišovské sovičky“ v Školskom vzdelávacom programe máme spracované formou

- **Obsahových celkov** (pre učiteľky)
- **Projektov** (pre rodičov)

Počet obsahových celkov: **10**, ktoré sa realizujú v priebehu 10 mesiacov školského roka.

Časové obdobie :

- **Jeden obsahový celok** je určený na 1 mesiac.
- **Obsahový celok** na jeden mesiac sa skladá z **hlavnej témy a 3-4 podtém.**

Vzájomná prepojenosť:

- Motivácia pomocou loga triedy (sovičky), podporeného príbehom.
- Plánovanie podľa jednotlivých mesiacov, ktoré majú svoje špecifiká a charakteristické znaky.
- Konkrétne zameranie vzájomných vzťahov a súvislostí medzi jednotlivými celkami.
- Motivácia a vzbudenie záujmu u detí o nové poznatky prostredníctvom rozprávania.
- Aktuálne rozvojové možnosti a schopnosti detí (podľa Bloomovej taxonómie).

V procese učenia sa deti najskôr postupne **zoznamujú, poznávajú a opisujú**. Následne **rozvíjajú** získané poznatky a zručnosti, s ktorými **experimentujú a tvoria** nové veci. Takto nadobudnuté vedomosti potom **prehlbujú a utvrdzujú**. Tieto **OBSAHOVÉ CELKY** sú podrobne rozpracované v **prílohe**.

7. Vyučovací jazyk podľa § 12 školského zákona,

Základným vyučovacím jazykom v materskej škole je štátny jazyk Slovenskej republiky, ktorým je **slovenský jazyk**.

8. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šesť rokov veku, a dosiahne školskú spôsobilosť. Predškolské vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovŕšilo šesť rokov veku, ale podľa vyjadrení príslušného školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov).

Dokladom o získanom stupni vzdelania je **Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**, podľa § 18 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Deťom, ktorým bude pokračovať plnenie povinného predprimárneho vzdelávania (tzv. odklad školskej dochádzky), sa osvedčenie nevydáva.

9. Materiálno – technické a priestorové podmienky

Predprimárne vzdelávanie detí sa uskutočňuje v jednej budove. Prostredie MŠ v súčasnosti je edukačné prostredie, ktoré tvorí:

- vonkajšie prostredie MŠ
- vnútorné prostredie MŠ

Prostredie MŠ vnímame ako priestor, v ktorom dochádza k interakcii a komunikácii dieťaťa s okolím. Výchovno-vzdelávacia činnosť prebieha počas celého dňa v edukačnom priestore MŠ. Preto kladieme vysoké nároky na to, aby tento priestor spĺňal kvalitatívne štandardy a aby podnecoval deti k hravosti a tvorivosti.

Prostredie – interiér materskej školy

Interiér MŠ je navrhnutý tak, aby podporoval sociálnu interakciu a komunikáciu detí. To sa prejavuje v organizácii života MŠ, v usporiadaní skupiny a v konkrétnych činnostiach počas dňa. Princípy usporiadania sú podrobne uvedené :

- v Dennom poriadku MŠ

- v Pláne výchovno-vzdelávacej činnosti
- v Pláne aktivít

V edukačnom prostredí triedy vymedzujeme priestory na hrové a pracovné kútiky. Tieto miesta sú vo vyhradenom priestore, ktorý je účelovo vybavený a prispôbeným vekovým osobitostiam detí. Slúžia na spontánne hry a činnosti, ako aj na plánované aktivity, ktorých cieľom je rozvoj detskej osobnosti. Pravidelne ich obmieňame a dopĺňame rôznymi hračkami a pomôckami podľa aktuálnych potrieb a zamerania. Využívame aj práce detí a digitálnu techniku.

V triede sú takisto vytvorené priestory na pohybové hry a aktivity. Usporiadanie a variabilitu nábytku prispôbujeme konkrétnym aktivitám, pričom zohľadňuje faktory ako farebnosť a osvetlenie.

Pri tomto procese sa riadime sa nasledujúcimi pravidlami:

- Uľahčiť deťom dostupnosť k hračkám a pomôckam.
- Umožniť vytvárať hrové prostredie podľa zámeru vlastnej činnosti.
- Uľahčiť voľný styk s najbližším okolím.
- Vyzdobiť interiér detskými výtvormi.
- Vytvoriť bezpečné, hygienické, estetické a funkčné hrové prostredie.

Prostredie - exteriér materskej školy

Školský dvor je neoddeliteľnou súčasťou edukačného prostredia MŠ. Slúži na realizáciu organizačných foriem, ako napríklad : pobyt vonku, edukačné aktivity, pohybové a relaxačné cvičenia. Priebežne sa zameriame na dobudovanie vybavenia školského dvora a prispôbenie profilu MŠ tak, aby vyhovoval predovšetkým potrebám detí a stal sa bezpečným, hygienickým, estetickým, funkčným a hravým prostredím.

Priestorové členenie:

- voľný priestor na spoločné pohybové aktivity a pohybové hry
- priestor na zdolávanie prekážok a pohybové aktivity na náradí (hojdačky, šmýkačky, preliezačky,..)
- priestor na pohybové aktivity na kolobežkách, trojkolkách, bicykloch
- priestor na tvorivé aktivity detí (konštruovanie s pieskom, kreslenie s kriedou, hry s vodou a pod.)
- priestor na edukačný chodník (cesty a labyrinty, skákanie škôlky...)
- priestor pre oddych a relaxáciu (trávnaté plochy, lavičky, altánky, tienisté miesta)
- plánovaný priestor na edukačný chodník (cesty, labyrinty a skákacie škôlky)

Vybavenie školského dvora priebežne dobudovávame tak, aby čo najlepšie vyhovovalo potrebám detí a spĺňalo požiadavky platných legislatívnych noriem.

10. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí

Cieľom hodnotenia detí je objektívne zistiť aktuálnu úroveň rozvoja osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach. Zistené informácie sa využívajú na ďalšie plánovanie výchovno – vzdelávacej činnosti s cieľom dosiahnutia pozitívnych rozvojových zmien.

Konkrétne zameranie a formy hodnotenia sú vypracované v Ročnom pláne vnútornej kontroly školy, v súlade s platnou legislatívou.

11. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Prácu pedagogických zamestnancov kontroluje riaditeľka materskej školy v zmysle Plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti, ktorý vychádza z reálnych podmienok školy. Prostredníctvom hospitácií, situačného pozorovania, hodnotiacich rozhovorov, účasti na podujatiach a kontrolou pedagogickej dokumentácie a portfólií analyzuje úroveň požadovaných oblastí. Zároveň kontroluje odstránenie zistených nedostatkov.

Konkrétne zameranie kontrolnej činnosti zamestnancov je vypracované v Pláne vnútornej kontroly MŠ, vypracovanom v súlade s platnou legislatívou a v Kritériách hodnotenia pedagogických zamestnancov.

12. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Aby sme dokázali udržať krok s neustálymi zmenami v našom okolí, my, pedagogickí zamestnanci, musíme neustále nadobúdať nové vedomosti a dopĺňať si profesijné kompetencie. Dosahujeme to štúdiom odbornej i pedagogickej literatúry a vzájomnou výmenou skúseností. Všetci pedagógovia majú právo a zároveň povinnosť ďalej sa vzdelávať, pričom by mali preferovať vlastnú oblasť vzdelávania v súlade s cieľmi školy. Ich povinnosťou a snahou je odovzdávať nové poznatky svojim kolegyniam, čo má veľký význam pre rozvoj MŠ. Dôležité je aj interné metodické združenie, ktorého cieľom je navzájom sa oboznamovať s novými trendmi v oblasti predškolskej pedagogiky a didaktiky.

Všetci pedagogickí zamestnanci majú vypracovaný Plán osobného rastu. Tento plán vychádza buď zo zmien, ktoré priniesla Školská reforma a Štátny vzdelávací program, z profilácie MŠ, alebo z vlastnej potreby vzdelávať sa. Pri napĺňaní týchto cieľov pracujeme aj podľa Plánu pedagogickej rady, ktorá organizuje spoločné stretnutia a je nápomocná pri zabezpečovaní prednášok a prezentácií.

Aktuálne témy:

- *Predčitateľská gramotnosť*
- *Počítačová gramotnosť a využívanie digitálnych technológií*
- *Telovýchovné aktivity a relaxačné cvičenia*
- *Logopedická starostlivosť a jazykové hry*
- *Diagnostikovanie detí*
- *Environmentálna výchova detí predprimárneho veku*
- *Dramatická a hudobná výchova, ľudové zvyky a tradície*
- *Tvorivé práce zamerané na výtvarnú a pracovnú výchovu s využívaním netradičných materiálov*
- *Psychická pohoda zamestnancov, predchádzanie syndrómu vyhorenia*
- *Inovatívne prístupy k žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a ich inklúzia v súčasnom školskom systéme*

V súlade s legislatívou budeme využívať nasledovné druhy kontinuálneho vzdelávania:

- ✓ *adaptačné vzdelávanie*
- ✓ *aktualizačné vzdelávanie*
- ✓ *inovačné vzdelávanie*
- ✓ *špecializačné vzdelávanie*
- ✓ *funkčné vzdelávanie*
- ✓ *kvalifikačné vzdelávanie*

Účelom kontinuálneho vzdelávania ako súčasť celoživotného vzdelávania je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavania, obnovovania, zdokonaľovania a dopĺňania profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca na výkon pedagogickej praxe a výkon odbornej činnosti. Tematika kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov je podrobne rozpracovaná v Ročnom pláne kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

13. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Materská škola uplatňuje princípy inkluzívneho vzdelávania s cieľom zabezpečiť rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetky deti prijaté do materskej školy. Inkluzívne vzdelávanie sa vzťahuje na každé dieťa bez ohľadu na jeho individuálne osobitosti, vývinové tempo, zdravotný stav, jazykové a kultúrne zázemie alebo sociálne podmienky.

Cieľom systému podpory detí je vytvárať také podmienky, aby sa každé dieťa mohlo aktívne zapojiť do výchovno-vzdelávacej činnosti a učiť sa spôsobom a tempom, ktoré rešpektuje jeho individuálne potreby, možnosti a potenciál.

Pedagogická podpora v triede

Pedagogická podpora je zabezpečovaná prostredníctvom diferencovanej výchovno-vzdelávacej činnosti, flexibilnej organizácie činností, primeranej náročnosti úloh a rešpektovania individuálneho

tempa učenia sa detí. Prostredie materskej školy je podnetné, bezpečné a podporujúce aktívne učenie sa detí.

Individuálna podpora detí

Individuálna podpora vychádza z priebežného pedagogického pozorovania a diagnostiky dieťaťa. Zahŕňa prispôsobenie foriem, metód a prostriedkov výchovno-vzdelávacej činnosti individuálnym potrebám dieťaťa, spoluprácu s rodičmi a v prípade potreby aj spoluprácu so zariadeniami poradenstva a prevencie. Pri deťoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa podpora poskytuje v súlade s odporúčaniami odborných zariadení.

Spolupráca a podporné opatrenia

Materská škola podporuje úzku spoluprácu s rodičmi/zákonnými zástupcami, odbornými zamestnancami a podporným tímom, ak v škole pôsobí. Systém podpory je založený na včasnom rozpoznávaní potrieb detí, kontinuálnom sledovaní ich pokroku a na pružnom reagovaní na ich meniace sa potreby.

Prevenia diskriminácie a segregácie

Materská škola cielene vytvára prijímajúcu a bezpečnú klímu, uplatňuje preventívne opatrenia proti všetkým formám diskriminácie a segregácie a podporuje rozvoj vzájomného rešpektu, tolerancie a spolupráce medzi deťmi. Základným princípom je prispôsobovanie sa materskej školy potrebám dieťaťa, nie dieťaťa podmienkam školy.

VYTVÁRANIE PODMIENOK A MOŽNOSTÍ VZDELÁVANIA DETÍ, KTORÉ VYŽADUJÚ POSKYTOVANIE PODPORNÝCH OPATRENÍ

Materská škola uplatňuje princípy inkluzívneho vzdelávania a zabezpečuje vytváranie primeraných podmienok na vzdelávanie detí, ktoré vyžadujú poskytovanie podporných opatrení v zmysle *Katalógu podporných opatrení* a platnej legislatívy. Cieľom je umožniť všetkým deťom aktívnu **účasť** na výchovno-vzdelávacom procese, poskytnúť individualizovanú podporu a prispôbiť vyučovanie tak, aby sa zabezpečilo optimálne prostredie pre výchovu a vzdelávanie a rozvoj každého dieťaťa.

Podporné opatrenia reflektujú právo dieťaťa na inkluzívnu výchovu a vzdelávanie, na individuálny prístup rešpektujúci jeho potreby, schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav. Materská škola sa snaží, aby vzdelávanie bolo dostupné pre všetkých a proces vzdelávania každého dieťaťa bol určený najmä jeho schopnosťami a záujmami.

Uplatňované podporné opatrenia môžu mať materiálno-technickú, organizačnú, obsahovú alebo personálnu povahu. Ich poskytovanie je zamerané na odstránenie alebo zmiernenie bariér vo vzdelávaní, na podporu rozvoja schopností, zručností a osobnostného potenciálu každého dieťaťa. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa prispôbuje individuálnym potrebám detí prostredníctvom diferencovaného prístupu, úpravy prostredia, využívania inkluzívnych metód, foriem a prístupov, ako aj využívaním špecifických didaktických pomôcok, ktoré umožnia dosahovanie vzdelávacích výsledkov porovnateľných s ich spolužiakmi/rovesníkmi.

Materská škola v prípade potreby spolupracuje s centrom poradenstva a prevencie, logopédom, školským psychológom, či ďalšími odborníkmi. Pre deti, ktoré potrebujú vyššiu mieru podpory, sa v spolupráci s rodičmi a odborníkmi vypracúva individuálny vzdelávací program.

Spolupráca s rodinou je považovaná za kľúčový prvok úspešnej podpory – rodičia sú informovaní o priebehu a výsledkoch vzdelávania, o napredovaní dieťaťa, a sú zapájaní do plánovania ďalších krokov.

OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA DETÍ CUDZINCŮV

Predprimárne vzdelávanie detí cudzincov sa zameriava na rozvíjanie elementárnych základov:

1. komunikačných kompetencií,
2. matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
3. digitálnych kompetencií,
4. kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
5. sociálnych a personálnych kompetencií,
6. občianskych kompetencií,
7. pracovných kompetencií.

Materská škola poskytuje deťom cudzincov primeraný čas a podporu na adaptáciu, najmä počas prvých týždňov pobytu v škole. Učitelia používajú zrozumiteľné jazykové prostriedky, vizuálne a neverbálne pomôcky, obrázky, gestá či jednoduché pokyny, ktoré pomáhajú dieťaťu porozumieť a komunikovať. Pri plánovaní a realizácii výchovno-vzdelávacích činností učitelia zohľadňujú jazykovú úroveň dieťaťa a jeho individuálne potreby.

Pozornosť sa venuje rozvoju slovenčiny, a to prostredníctvom prirodzených komunikačných situácií, hry, spevu, básní, pohybových a dramatických aktivít.

Dôležitým prvkom pri výchove a vzdelávaní detí cudzincov je spolupráca s rodinou, podľa potreby aj s odbornými a poradenskými inštitúciami.

OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA DETÍ MLADŠÍCH AKO 3 ROKY

Výchova a vzdelávanie detí do 3 rokov sa výrazne líšia od vzdelávania starších detí. Zameriavajú sa hlavne na napĺňanie biologických potrieb detí, na rozvoj základných návykov a emocionálnu podporu ich kľúčových psychomotorických funkcií.

Osobitosti výchovy detí do 3 rokov zahŕňajú individuálny prístup založený:

- na potrebách dieťaťa
- na bezpečnosti a zdravej životospráve (pravidelná strava, odpočinok, pobyt vonku)
- na flexibilnom dennom poriadku, v ktorom sa striedajú hry s riadenými aktivitami
- na rozvoji senzoriky a motoriky
- na podpore sociálno-emocionálneho rozvoja (naviazanie dôvery)
- na rozvoji jemnej motoriky hravou formou

v súlade s princípmi ranej starostlivosti a inklúzie.

Kľúčové osobitosti:

1. Individuálny rytmus a potreby

Harmonogram dňa je flexibilný, sleduje potreby dieťaťa (spánok, jedlo, hranie) – pravidelné striedanie dodáva dieťaťu pokoj a predvídateľnosť. Deti v tomto veku potrebujú vysokú mieru trpezlivosti a individuálnu pozornosť pri všetkých činnostiach.

2. Emocionálna väzba a bezpečie

Základnou podmienkou rozvoja je láskyplné prostredie a citlivý prístup dospelého, čo pomáha deťom pri adaptácii na nové prostredie. Kvalitná výchova v materskej škole alebo v rodine stojí na teórii

pripútanosti. Dôležitý je pocit istoty, pretože len dieťa, ktoré sa cíti v bezpečí a má naplnené fyziologické potreby je schopné učiť sa.

3. Podpora psychomotorického rozvoja

Výchova sa zameriava na rozvoj hrubej a jemnej motoriky, koordináciu pohybov a zmyslové vnímanie. Dieťa potrebuje predmety chytať, ochutnávať a manipulovať s nimi. Aktivity sú navrhované tak, aby stimulovali prirodzenú zvedavosť a činnosť dieťaťa.

4. Rozvoj reči a komunikácie

Obdobie medzi 2. a 3. rokom je kľúčové pre rozvoj reči, ako hlavného prostriedku sociálnej komunikácie. Výchovné procesy musia zahŕňať dostatok podnetov na vyjadrovanie potrieb a pocitov. Vzdelávanie v tomto veku nie je klasickým vyučovaním, ale prebieha primárne cez **hru**, ktorá je pre deti prácou. Je hlavnou formou učenia a spoznávania sveta. Deti sa učia pozorovaním dospelých (vzorov), čo kladie vysoké nároky na správanie pedagógov.

14. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Digitálna transformácia predprimárneho vzdelávania v materskej škole predstavuje systematický, premyslený a pedagogicky ukotvený proces zmysluplného začleňovania digitálnych technológií do výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vývinovými osobitosťami detí predškolského veku.

Cieľom materskej školy je podporovať u detí na veku primeranej úrovni porozumenie základným javom digitálnej doby, rozvíjať pozitívne a zodpovedné postoje k digitálnym technológiám a budovať základy digitálneho a informatického myslenia prostredníctvom hry, objavovania, tvorivých činností a riešenia problémov.

Pedagogické východiská

Digitálne technológie sú využívané ako podporný nástroj učenia sa, nie ako náhrada priamej skúsenosti, pohybu, sociálnej interakcie a hry. Materská škola dbá na vyvážený pomer digitálnych a nedigitálnych činností a na ochranu fyzického a psychického zdravia detí.

Celoškolský prístup

Digitálna transformácia je realizovaná ako celoškolský proces, ktorý zahŕňa zmenu pedagogických prístupov, podporu aktívneho učenia sa detí a vytváranie podnetného a bezpečného digitálneho prostredia. Digitálne technológie sú vyberané s dôrazom na ich pedagogickú hodnotu a primeranosť veku detí.

Rozvoj digitálnych kompetencií zamestnancov

Neoddeliteľnou súčasťou digitálnej transformácie je rozvoj digitálnych kompetencií pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov materskej školy. Dôraz sa kladie na schopnosť kriticky vyberať a reflektovať digitálne nástroje, bezpečne s nimi pracovať a modelovať zodpovedné používanie technológií.

Inkluzívny a personalizovaný prístup

Pri využívaní digitálnych pomôcok sa uplatňuje inkluzívny a personalizovaný prístup, ktorý rešpektuje individuálne potreby, tempo učenia sa a východiskovú úroveň každého dieťaťa. Digitálne technológie sú využívané tak, aby podporovali rovnosť príležitostí a plnohodnotnú účasť všetkých detí na vzdelávaní.

Strategické ciele a hodnotenie

Materská škola v oblasti digitálnej transformácie definuje jasné a realistické ciele, spôsob ich priebežného hodnotenia a dlhodobú víziu rozvoja digitálnej kultúry školy v súlade s aktuálnymi odbornými poznatkami a spoločenskými potrebami.

15. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní je podrobne rozpracovaná v Prevádzkovom poriadku MŠ a v Školskom poriadku MŠ.

Činnosti, ktoré sa vykonávajú ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti MŠ a ktoré si vyžadujú zvýšený dozor, zabezpečuje riaditeľ (vedúci pedagogický zamestnanec) nasledovne:

- a) **Plavecký výcvik** - najviac 8 detí na jedného pedagogického zamestnanca.
- b) **Lyžiarsky / korčuliarsky výcvik**- najviac 8 detí na jedného pedagogického zamestnanca
- c) **Škola v prírode**- jeden učiteľ materskej školy na najviac 10 detí

d) **Výlety a exkurzie** – zabezpečuje sa **dozor 2 pedagogických zamestnancov a minimálne 1 poverenej plnoletej osoby** (napr. nepedagogického zamestnanca MŠ). Za počet sprevádzajúcich dospelých zodpovedá riaditeľka MŠ (vedúci pedagogický zamestnanec), ktorá ho určí s ohľadom na počet a vek detí ako aj na náročnosť akcie. Organizujú sa na základe Plánu aktivít školy, najviac na jeden deň s prihliadnutím na bezpečnostné, hygienické a fyziologické potreby dieťaťa so zabezpečením teplého obeda **v súlade s § 7 ods. 7 Vyhlášky MŠ SR č. 541 / 2021 Z. z.**

Pred uskutočnením výletu alebo exkurzie vedúci pedagogický zamestnanec (alebo ním poverený zamestnanec) organizačne zabezpečí prípravu a priebeh týchto aktivít vrátane poučenia zúčastnených osôb a detí o bezpečnosti a ochrane zdravia. O tom vyhotoví písomný záznam, ktorý potvrdia všetky zúčastnené osoby svojim podpisom.

Na výlety a exkurzie s deťmi predškolského veku možno využívať hromadné dopravné prostriedky. Súčasťou tejto problematiky sú pravidelné previerky a školenia zamestnancov, ktoré zabezpečuje kvalifikovaný bezpečnostný technik.

Deti a zákonní zástupcovia sú každoročne na začiatku školského roka a podľa potreby priebežne poučení o Školskom poriadku MŠ, ako aj o pravidlách bezpečného správania a ochrany zdravia.

Tento Školský vzdelávací program je otvorený materiál, ktorý sa bude priebežne dopĺňať, opravovať a vyhodnocovať v súlade s platnou legislatívou a jej zmenami, ako aj s aktuálnymi potrebami MŠ, požiadavkami rodičov a zriaďovateľa.

Platnosť ŠkVP: od 1.5.2026

Zdroje:

- Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŠ SR č. 541/2021 Z. z. o materskej škole
- Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene na doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 138/2019 Z. z. zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Manuál predprimárneho vzdelávania detí v materskej škole
- Smernica č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a v školských zariadeniach
- Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní
- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách – konsolidované znenie
- Tvorba školského vzdelávacieho programu-odporúčania
- Povinné predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom
- Osobitosti tvorby školského vzdelávacieho programu materskej školy – aktualizované podľa právneho stavu účinného od 1. 1. 2026

PRÍLOHA

OBSAHOVÉ CELKY

SEPTEMBER: 1. DOMA A V MATERSKEJ ŠKOLE

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok je zameraný na adaptáciu dieťaťa v MŠ, na oboznámenie sa s novým prostredím a na vzájomné spoznávanie sa detí, učiteliek a personálu. Učiteľky podporujú nadväzovanie vzájomných priateľských vzťahov medzi novými deťmi a tými, ktoré už MŠ navštevovali. Deti sa spolupodieľajú na tvorbe pravidiel správania sa v triede, ktorými sa budú riadiť počas celého školského roka. Vedeť ich k orientovaniu sa v priestoroch budovy a jej okolí. Veľký dôraz kladieme na pravidlá cestnej premávky a na bezpečné prechádzanie cez cestu, ako aj na bezpečnosť detí počas rôznych športových aktivít.

Témy obsahového celku: *Vitaj v škôlke, kamarát*

Môj deň

Kde bývam

Bezpečne do škôlky

Vitaj v škôlke, kamarát

1. týždeň

Cieľ: Adaptácia detí, upevňovanie kamarátskych vzťahov.

- Poznať svoje meno, priezvisko a svoju značku (napr. strom priateľstva, album triedy...).
- Oboznamovať sa s novými hračkami a hracími kútikmi.
- Nadväzovať kontakty a rozvíjať kamarátske vzťahy s novými deťmi.
- Bližšie sa zoznámiť so zamestnancami MŠ a ich povolaniami.
- Vedieť pomenovať miestnosti MŠ a ich účel.
- Vyjadrovať svoje záľuby, záujmy a obľúbené činnosti.
- Rešpektovať a akceptovať jeden druhého, oboznámiť sa s pravidlami triedy.
- Osvojiť si základné sebaobslužné, kultúrne a hygienické návyky.
- Pieseň : „Kamaráta mám, čo len ja mu dám? “

Môj deň

2. týždeň

Ciel': Poznať režim dňa a dianie v triede.

- Osvojiť si denný režim a časovú postupnosť aktivít (ráno, obed, večer, deň-noc).
- Udržiavať poriadok vo svojej skrinke a snažiť sa čo najsamostatnejšie obliecť (pieseň : „Čo má škôlkár v skrinke“).
- Orientovať sa v priestoroch triedy a blízkeho okolia MŠ.
- Aktívne sa podieľať na vytváraní spoločných pravidiel.
- Objavovať predmety a ich vlastnosti počas hier a aktivít.
- Podieľať sa na plánovaní jednoduchých činností.
- Využívať pojmové a pohybové mapy.

Kde bývam

3. týždeň

Ciel': Vedieť rozprávať o svojom domove a rodine.

- Poznať adresu svojho bydliska a opísať svoj domov (kto s ním býva, kde sa nachádza).
- Rozlíšiť rôzne typy bývania (dom, byt / panelák).
- Opísať členov svojej rodiny, ich vzájomné vzťahy, úlohy a aktívnu účasť na chode domácnosti.
- Porozprávať o svojich obľúbených hrách a hračkách, s ktorými sa dieťa hrá doma.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a pravidlá dialógu (rešpektovať hovoriaceho).

Bezpečne do škôlky

4. týždeň

Ciel': Osvojiť si základné pravidlá správania sa v cestnej premávke.

- Pozorne vnímať a analyzovať dopravnú situáciu v blízkosti MŠ.
- Vedieť opísať cestu do MŠ pomocou orientačných bodov.
- Rozlíšiť a pomenovať dopravné značky relevantné pre chodca.
- Dodržiavať základné pravidlá správania sa „ako chodec“ v cestnej premávke a používať reflexné prvky (pieseň Miro Jaroš : „Na ceste“).
- Viesť deti k zodpovednému a bezpečnému správaniu sa počas turistických vychádzok (napr. chôdza vo dvojiciach) a pohybových aktivít.
- Orientovať sa a spoznávať vhodné miesta na rekreačný a relaxačný pobyt v okolí MŠ.
- Dodržiavať pravidlá ohľaduplného správania sa na školskom dvore, ihrisku a na verejných priestranstvách.

Vzdelávacie štandardy

<p>Jazyk a komunikácia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými. - Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov. - Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii. - Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.
<p>Matematika a práca s informáciami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou. - Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka). - Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru. - Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto. - Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...). - Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť.
<p>Človek a príroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia. - Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše. - Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách. - Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda.
<p>Človek a spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opíše režim dňa. - Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy. - Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteliek v triede. - Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii. - Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých. - Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou. - Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov. - Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov. - Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov. - Pozná význam vybraných dopravných značiek.

Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.). - Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte. - Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam. - Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka. - Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.

ZÁMER: Prostredníctvom tohto obsahového celku sa deti oboznamujú s prostredím MŠ a navzájom sa spoznávajú so svojimi kamarátmi, učiteľkami a zamestnancami (vrátane ich mien a náplne práce). Zároveň si vytvárajú a upevňujú nové sociálne kontakty a návyky kultúrneho správania (napr. vedieť sa pozdraviť, poprosiť, poďakovať...).

Oboznamujú sa s denným režimom MŠ, uvedomujú si jeho význam a chápu postupnosť jednotlivých činností. Rozprávajú o rozdieloch a podobnostiach medzi životom doma a v MŠ, pričom sa učia orientovať v časových vzťahoch ako ráno-obed-večer, či deň-noc. Tieto zážitky a pocity stvárajú rôznymi výrazovými prostriedkami.

Súčasne si upevňujú predstavy o svojom bývaní, obľúbených hrách, ale aj povinnostiach doma a v MŠ, pričom spoznávajú rodinné vzťahy a jednotlivé roly svojich najbližších.

Rozlišujú orientačné body v okolí (napr. obchod, obecný úrad, kultúrny dom...), a spoznávajú tak lepšie miesto svojho bydliska. Uvedomujú si základné pravidlá správania sa účastníkov cestnej premávky, poznávajú nebezpečenstvá s ňou súvisiace a rozlišujú rôzne dopravné prostriedky pohybujúce sa po ceste. Tieto zážitky a skúsenosti (napr. aj z jazdy na kolobežke či bicykli) následne prezentujú rôznymi spôsobmi.

Odporúčané pedagogické stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca :

- a) Tvorba a oboznamovanie sa s pravidlami triedy.
- b) Hry na sebaopoznávanie.
- c) Vyjadrovanie svojich záľub, záujmov a obľúbených činností.
- d) Nadväzovanie kontaktov a rozvíjanie kamarátskych vzťahov.
- e) Rozprávanie o svojom domove, opis členov rodiny (ich vzájomné vzťahy a úlohy).
- f) Rozprávanie o obľúbených hrách a hračkách, pričom sa deti učia rešpektovať hovoriaceho.

2. Hrová a zážitková metóda :

- a) Vychádzky do okolia.
- b) Návšteva zamestnancov MŠ (kuchárka a upratovačka) a spoznávanie ich práce.
- c) Objavovanie predmetov a ich vlastností počas hry.
- d) Hry na denný režim.
- e) Spoločné recitovanie a spievanie známych básničiek, riekaniek a pesničiek.
- f) Rozlišovanie rôznych typov bývania (napr. prezeranie obr. materiálu, stavanie z kociek).
- g) Hry a aktivity na dodržiavanie pravidiel cestnej premávky (napr. značky, dvojice, semafor..).

3. Problémové a projektové učenie :

- a) Strom priateľstva.
- b) Využívanie pojmových a pohybových máp (napr. na opis cesty do MŠ).

c) Didaktické hry a úlohy s problémovým obsahom (triedenie, spájanie a priraďovanie obrázkov s témou dopravy).

4. Individuálny prístup :

a) Podpora a sprevádzanie plynulej adaptácie dieťaťa na prostredie MŠ.

b) Osvojovanie si základných sebaobslužných, kultúrnych a hygienických návykov.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a didaktické pomôcky :

a) Hračky a didaktický materiál – rôzne typy hračiek na voľnú hru, skladačky, stavebnice na stavbu domov, budov, vkladačky na triedenie...

b) Pracovné zošity (na grafomotoriku, triedenie, spájanie, priraďovanie...)

c) Obrazový a vizuálny materiál – obrázky a fotky rôznych typov bývania, dopravných značiek, rodiny, povolania (profesii) zamestnancov MŠ, triedny strom priateľstva

d) Pomôcky k dopravnej výchove – súbor dopravných značiek a dopravných prostriedkov, reflexné prvky...

e) Literárne a hudobné pomôcky – knihy s básničkami, pesničkami a riekankami, Orffov inštrumentár, maňušky a bábky na dramatizáciu a hry..

2. Priestorové a technické vybavenie :

a) Interiér a exteriér MŠ – trieda s hracími kútikmi, jedáleň, kuchyňa, školský dvor, okolie MŠ...

b) Interaktívna tabuľa a počítač – Miro Jaroš : „Na ceste“, prezeranie obrázkov, videí, rôzne edukačné hry..

OKTÓBER:

2. JESEŇ, PANI BOHATÁ

Charakteristika obsahového celku:

V tomto mesiaci sa budeme venovať spoznávaniu jesene, jej charakteristickým znakom, jesenným premenám v prírode a jej jedinečnosti. Naše bádanie rozšírime o dary jesene, konkrétne rozlišovaním ovocia a zeleniny, ktoré v tomto období dozrievajú. Povieme si o práci človeka a význame zberu úrody zo záhrad, ale aj plodov z voľnej prírody. Zároveň budeme objavovať les a jeho tajomstvá a identifikovať lesné plody, rastliny a huby. Vo farebnom svete budeme stimulovať kompetencie detí, aby vnímali a citlivo reagovali na okolitú krásu, ktorú následne uplatnia vo výtvarných a pracovných činnostiach. Pri spoločných hrách so šarkanom môžu deti dostatočne prejavovať sebareguláciu a upevňovať kamarátske vzťahy.

Témy obsahového celku: *Farebná jeseň*

Babičkina záhrada- ovocie a zelenina

Naši starkí - úcta k starším

Les a jeho tajomstvá- stromy, plody, huby

Farebná jeseň

1. Týždeň

Cieľ : Spoznávať ročné obdobie - jeseň a jej farebné spektrum.

- Oboznamovanie sa počasím (ochladenie, vietor, hmla) a jeho vplyvom na prírodu.
- Rozvoj sebaobslužných činností pri obliekaní sezónneho oblečenia (pršiplášť, gumáky..).
- Vychádzky a pozorovanie zmien v prírode (vrátane značenia v Kalendári počasia).
- Hľadanie farebných listov a ich odtláčanie.
- Hry s listami (napr. triedenie podľa farby, zbieranie do košíka..).
- Tvorivé dielne s jesennými plodmi (gaštany, žalude, šípky a iné prírodniny).
- Zber šípok a posedenie pri teplom čaji.
- Výroba šarkanov s využitím geometrických tvarov a netradičného materiálu.
- Oboznamovať sa s farbami a experimentovať s ich miešaním.
- Skladanie obrázkov s jesennou tematikou.
- Percepčné vnímanie prostredníctvom počúvania skladby A. Vivaldiho - Jeseň.
- Spievanie piesní (Prší, prší, Jeseň, pani bohatá..) a hra na Orffových nástrojoch.

Babičkina záhrada - ovocie a zelenina

2. týždeň

Cieľ: Oboznamovať sa s jesennými prácami v záhrade, s rozlišovaním ovocia a zeleniny.

- Spoznať jesenné práce na poli a v záhrade- zber úrody, vykopávanie, rýľovanie a oberanie ovocia.
- Poznávať náradie, nástroje a mechanizmy, ktoré sa používajú pri týchto prácach (napr. oranie, hnojenie, bránenie)
- Spolupráca detí pri starostlivosti o školskú záhradu a dvor (napr. hrabanie lístia..).
- Spracovávanie ovocia a zeleniny (varenie, pečenie, konzervovanie, sušenie, mrazenie..).
- Oboznámiť sa s uskladňovaním ovocia a zeleniny v komore alebo v pivnici.
- Rozlišovať ovocie a zeleninu – podľa chuti (sladké, kyslé, štipľavé...), podľa vlastností (mäkké, tvrdé, okrúhle...) a podľa toho, kde rastie (na strome, na kríku, nad zemou, v zemi).
- Chápať pojem zdravá výživa, jej dôležitosť pre zdravie a jej základné zložky (napr. vitamíny, minerály, pitný režim..).
- Poznať miesta, kde sa predáva ovocie a zelenina (obchod, trh).
- Objavovať, čo potrebuje strom na svoj rast (slnko, vzduch, vodu) a znázorňovať jeho rast pohybovými aktivitami a dramatizáciou.
- Určovanie vlastností ovocia a zeleniny podľa hmatu, chuti, vône, farby a tvaru.
- Spievať piesne (Červené jablčko, Bolo raz jablčko krásne, Oberaj, ovocie, oberaj..) a podľa možností rytmizovať známe riekanky (Spadla hruška, Čučoriedky, černice...).

Naši starkí - úcta k starším

3. týždeň

Cieľ: Rozvíjať úctu a rešpekt k starším ľuďom v rodine a v spoločnosti.

- Počúvať rozprávky a príbehy o starých rodičoch v interakcii s deťmi, čím sa učíme vážiť si ich prácu a vytvárať si k nim úctu.
- Podeliť sa o osobné zážitky a príbehy s dedkom a babičkou.
- Nakresliť portrét svojho starkého alebo starkej.
- Hravé stvárnenie postáv dedka a babičky (napr. pomocou riekaniiek, chôdza s paličkou, hádanie predmetov, ktoré používajú).
- Diskutovať o tom, ako môžu deti pomáhať starým rodičom pri každodenných činnostiach a prácach v domácnosti.
- Vytvoriť darčeky pre starkých a s radosťou ich odovzdať.
- Pripraviť program s básničkami a pesničkami na vystúpenie pri príležitosti mesiaca úcty k starším.
- Počúvať spievať a dramatizovať pieseň „Ovocná pesnička“ (Fíha Tralala)

Les a jeho tajomstvá

4. týždeň

Cieľ: Poznávať stromy, kríky, plody lesa a ich úžitok.

- Počas vychádzky do blízkeho okolia pozorovať a pomenovávať stromy podľa ich charakteristických znakov (napr. breza s bielou kôrou, borovica alebo smrek s ihličím...).
- Poznávať stavbu stromu a jeho časti (koreň, kmeň, koruna) a rozlišovať stromy podľa ich vlastností (vysoký / nízky, hrubý / tenký, s listami / s ihličím).
- Pomenovať najznámejšie plody lesa (šišky, žalude, bukvice, šípky, čučoriedky, brusnice..).
- Na pobyte vonku tvoriť obrázky z prírodnín (listov, šišiek, gaštanov, machu..).
- Oboznamovať sa s hubami (triediť ich na jedlé a jedovaté).
- Počúvať príbehy o lese a jeho obyvateľoch.
- Rozvíjať grafomotoriku kreslením (napr. ihličia, listov, plodov a húb) pomocou pracovných zošitov.
- Pohybová rozcvička s motiváciou „Ideme, ideme do lesa, Už sme v lese, ..“, v ktorej deti napodobňujú stromy, zvieratá...
- Spievať pieseň : „Do lesa“ (Miro Jaroš).
- Počúvať relaxačnú hudbu so zvukmi lesa.

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady. - Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok. - Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov. - Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia.

<p>Matematika a práca s informáciami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10. - Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto. - Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...). - Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).
<p>Človek a príroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov. - Rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny. - Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov. - Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.
<p>Človek a spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Plynuje rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach. - Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými. - Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.
<p>Človek a svet práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - - Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.
<p>Umenie a kultúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spieva piesne a riekanky. - Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho. - Pomenuje základné a zmiešané farby. Ovláda základy miešania farieb.
<p>Zdravie a pohyb</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Má správne držanie tela v stoji a v sede. - Ovláda správnu techniku chôdze a behu.

ZÁMER: Obsahový celok **Jeseň, pani bohatá** je orientovaný na skvalitňovanie vnímania prírody, ktorá deti obklopuje, a na rozvíjanie pocitu spolupatričnosti s prírodou. Formou priameho pozorovania sa deti oboznamujú s jesennou prírodou a jej charakteristickými znakmi. Vnímajú a opisujú hlavné znaky ročného obdobia jeseň i zmeny v prírode a v počasí spojené s týmto ročným obdobím..

Deti poznávajú, kde rastie a ako sa pestuje ovocie a zelenina. Vnímajú význam a dôležitosť ich konzumácie pre zdravie. Pri ich poznávaní zapájajú viaceré zmysly (chuť, vzhľad a vôňa). Oboznamujú sa aj s jesennými prácami na poli a v záhrade, ako je zber úrody, vykopávanie zeleniny, a s náradím, ktoré sa pri týchto prácach používa. Tieto elementárne pracovné zručnosti a návyky prakticky uplatňujú pri úprave prostredia a starostlivosti o školskú záhradu, ako napr. hrabanie lístia.

Deti si utvárajú láskavý a úctivý vzťah k starším osobám a uvedomujú si, aké dôležité je vážiť si ich prácu a životné skúsenosti. Prežívajú radosť zo spoločne stráveného času, najmä pri vzájomnom obdarúvaní, rozvíjajú si tak pocit spolupatričnosti aj v kruhu rodiny.

Počas vychádzok do prírody a edukačných aktivít deti poznávajú a rozlišujú huby, stromy, kríky a ich plody podľa typických znakov. Pozorujú zmeny, ktoré nastávajú počas jesene, a oboznamujú sa s rôznymi druhmi drevín. Prostredníctvom diskusie utvrdzujú rozdiely a vnímajú zmeny v lese počas jednotlivých ročných období. Cieľom je prebudiť u detí enviromentálne cítenie a lásku k prírode.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti :

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca :

- a) Experimentovanie s miešaním farieb.
- b) Skladanie obrázkov, chápať pojem zdravá výživa.
- c) Určovanie vlastností ovocia a zeleniny (počet, farba, tvar...)
- d) Podeliť sa o osobné zážitky.
- e) Príprava programu.
- f) Spoločné jesenné práce na dvore a v školskej záhrade.

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Oboznamovanie sa s počasím, vychádzky a pozorovanie zmien v prírode.
- b) Hudobno-pohybové hry a rozcvičky.
- c) Tvorivé dielne s jesennými plodmi, výroba šarkanov, hry s listami, odtlačanie
- d) Počúvanie skladby Vivaldiho a spievanie piesní..
- e) Spoznávanie jesenných prác na poli a v záhrade, náradia a mechanizmov.
- f) Ochutnávka ovocia a zeleniny, spracovanie a skladovanie.
- g) Počúvanie rozprávok a príbehov, dramatizácia, kreslenie portrétu starých rodičov.

3. Problémové a projektové učenie:

- a) Objavovať, čo potrebuje strom pre svoj rast.
- b) Diskutovať o tom, ako môžu deti pomáhať starým rodičom.

4. Individuálny prístup :

- a) Rozvoj sebaobslužných činností.
- b) Značenie kartičiek do Kalendára počasia.
- c) Grafomotorika.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a didaktické pomôcky :

- a) Hračky a didaktický materiál – teplomer, veterné vrtuľky, vkladačky, puzzle, hrací kútik „kuchynka“ s plastovými hračkami ovocia a zeleniny...
- b) Pracovné zošity- na rozvoj grafomotoriky, matematických zručností a komplexného poznávania sveta.
- c) Obrazový a vizuálny materiál – Didaktický súbor obrázkov Jeseň, Rodina, Obchod, Ovocie a zelenina, Les, Lesné plody a huby, kartičky ku Kalendáru počasia...

- d) Pomôcky k jesennému tvoreniu – prírodniny, výtvarné pomôcky (farby, modelovacia hmota, pastelky...).
- e) Literárne a hudobné pomôcky – knihy, encyklopédie, bábky zvierat, Orffove nástroje, flauta, rekvizity na vystúpenie...
- f) Pracovné náradie – detské hrable, lopatky, vedierka, metly...
- g) Potraviny na ochutnávku – nakrájané ovocie a zelenina.

2. Priestorové a technické vybavenie :

- a) Interiér a exteriér MŠ- trieda, kuchyňa, školská záhrada a dvor, okolie MŠ.
- b) Interaktívna tabuľa a počítač – pre počúvanie skladieb (Vivaldi: „Jeseň“, relaxačnej hudby...) a na spev, tanec, dramatizáciu.. (M. Jaroš „Do lesa“, Viktor Muzikant: v hustom lese, Fíha : Ovocná pesnička, atď.).

NOVEMBER: 3. BOL RAZ JEDEN ŽIVOT

Charakteristika obsahového celku:

V rámci témy „Les a jeho tajomstvá“ budeme pokračovať v poznávaní jeho obyvateľov. Deti získajú poznatky o lesných zvieratách, ich živote v lese, potrave a príprave na zimu. Pobytom v jesennej prírode sa naučia vnímať jej krásu a čaro. S príchodom chladnejšieho počasia sa zameriame na ochranu nášho zdravia a na to, aké dôležité je starať sa o seba a predchádzať úrazom. Prevencia bude zameraná nielen voči chorobám, ale aj zubnému kazu. Uvedomujú si význam zdravej výživy a pohybových aktivít pre správnu životosprávu.

Témy obsahového celku: *Lesné zvieratá*

Moje telo, rastiem zdravo

Zdravé potraviny a zdravé zúbky

Úraz a choroba

Lesné zvieratá a vtáky

1. týždeň

Cieľ: Oboznamovať sa so životom lesných zvierat.

- Poznať lesné zvieratá a vtáky podľa miesta kde žijú (brlohy, nory, hniezda..) a čím majú pokryté telo
- (srst', koža, pichliače..).
- Správne používať predložky miesta (na, pod, pred, za, v, medzi, ..) v slovných spojeniach.
- Pomocou dramatizácie a hier napodobňovať zvuky a pohyby lesných zvierat' a vtákov (napr. medveď, vlk, ježko, sova, kukučka...).

- Pochopiť význam správania sa v lese pre ochranu prírody a jej obyvateľov (napr. chodiť po vyznačených chodníkoch, neodhadzovať odpadky...).
- Podľa možností zorganizovať besedu s pracovníkom TANAP-u o živote v lese.
- Uvedomovať si nebezpečenstvá, ktoré hrozia v lese a dodržiavať pravidlá bezpečnosti (napr. pošmyknutie, stretnutie s medveďom...).
- Rozoznávajúce lesných zvierat v aktívne cez deň (srnka, veverička, zajac, vtáky...) a aktívne v noci (sova, líška, ježko, vlk, diviak).
- Spievanie piesní a cvičenie na riekanky s tematikou lesných zvierat a vtákov, čím si deti rozšíria slovnú zásobu.
- Spoznávať a pomenovať povolania a činnosti ľudí, ktorí sa starajú o les (napr. lesník, pilčík) a oboznamovať sa s náradím, ktoré používajú pri práci.

Moje telo, rastiem zdravo

2. týždeň

Cieľ: Poznať ľudské telo, jeho časti a funkcie.

- Oboznamovať sa a pomenovať hlavné časti ľudského tela a orientovať sa na vlastnom tele (napr. hlava, trup, ruky, nohy...) pomocou hud.-pohybovej hry : „Hlava, ramená.“.
- Skladanie kostry ľudského tela z didaktických pomôcok (napr. magnetickej skladačky, drevené puzzle..) v rovine a v priestore a pomenovať jej hlavné časti.
- Poznávať základné funkcie tela (dýchanie, trávenie, vylučovanie, krvný obeh..) a vnútorných orgánov.
- Pomocou pracovných zošitov a hry „Na lekára“ individuálne pracovať s deťmi na rozvíjaní témy ako sú časti tela, ich funkcie, zmysly...
- Rozvíjať zmyslové vnímanie prostredníctvom hier, ktoré umožnia deťom spoznávať a vnímať kamaráta, napr. pomocou zraku (Kto je to?), pomocou hmatu (dotknúť sa tváre, vlasov), pomocou sluchu (podľa hlasu, tlkot srdca..), podľa čuchu (Kto / čo tak pekne vonia?) a podľa chuti (Čo je to?).
- Upevňovať hygienické návyky aj pomocou básní (Moje telo, Mydli, mydli, mydlíme..).
- Čítanie rozprávok a pozeranie príbehov s danou tematikou „ Bol raz jeden život“...
- Prezerat' encyklopédie a knihy o ľudskom tele s cieľom nájsť obrázky a informácie.
- Počúvanie a tancovanie na piesne „ Ľudské telo“ (od Simsalála, Sníček,..)

Zdravé potraviny a zdravé zúbky

3.týždeň

Cieľ : Poznať význam zdravej výživy a jej vplyv na zdravie a zuby.

- Poznávať rôzne druhy potravín a vedieť ich pomenovať (ovocie, zelenina, mliečne výrobky, mäso, sladkosti..).
- Spoznávať pravidlá zdravej výživy a triediť jedlo pomocou potravinovej pyramídy.
- viesť deti k dodržiavaniu pravidelného pitného režimu a vedieť určiť, kedy je potrebné viac piť (napr. pri športe, tanci, v horúcom počasí...).

- Rozširovať poznatky o význame liečivých rastlín pre zdravie a rozlišovať vhodné ovocné a bylinkové čaje pre deti (napr. šípka, rakytník, mäta, medovka, lipa, baza, harmanček, fenikel...)
- Oboznamovať sa s dôležitosťou prevencie zubného kazu, správnu hygienou a technikou umývania zubov a ústnej dutiny.
- Beseda s dentálnou hygieničkou.
- Básničky a riekanky : „Vitamíny“, „ Len čo vstanem z postele“,...
- Piesne : „ O Zúbkoch“ (Fíha Tralala), „Zúbky“ (Spievankovo)...
- Knihy, encyklopédie, pracovné zošity..

Úraz a choroba

4. týždeň

Cieľ: Poznať prevenciu a starostlivosť o naše telo.

- Rozlišovať základné príznaky choroby (prechladnutie, kašeľ, nádcha, teplota, bolesti brucha...) a úrazu (škrabanec, odrenina, modrina...) a vedieť ich pomenovať.
- Oboznamovať sa s prácou a významom profesie lekára, s jeho špecializáciami (napr. všeobecný, ušný, krčný, zubný...) a s miestami, kde pracujú (ambulancia, poliklinika...).
- Hrou „ Na lekára“ si osvojovať slušné správanie sa v čakárni a komunikáciu s lekárom a sestričkou.
- Spoznať funkciu a význam lekárne, rozlišovať lieky na predpis a voľnopredajný sortiment a simulovať nákup v nej.
- Osvojiť si základné pravidlá starostlivosti o chorého alebo zraneného (obvaz, lieky, odpočinok...) a dodržiavať liečebný režim.
- Identifikovať nebezpečné situácie doma v okolí a predchádzať im (napr. nebezpečné predmety, horúca platňa, elektrina, nebezpečné pohyby na nevhodných miestach...a iné úrazy, ktoré môžu viesť k trvalému postihnutiu).
- Poznávať prácu záchrannej služby (linka 112) a funkciu nemocnice.
- Uvedomovať si význam pohybu (šport, turistika , tanec...) a otužovania pre upevňovanie zdravia a prevenciu chorôb – turistická vychádzka.

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom. - Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu. - Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobnopohybových činnostiach. - Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná. - Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.

Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine. - Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec. - Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...). - Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). - Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto.
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb. - Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu. - Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu. - Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách. - Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela - dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra. - Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania. - Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým. - Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu. Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby. - Kreslí postavu.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia. - Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýcham na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby). - Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku.
<p>Zámer: V rámci obsahového Bol raz jeden život sa deti oboznamujú s prírodou, lesnými zvieratami a vtákmi, ich prirodzeným prostredím a typickými znakmi. Uvedomujú si význam správania sa v lese, s cieľom chrániť prírodu, a prostredníctvom hier si upevňujú získané poznatky. Deti tiež nadobúdajú poznatky o ľudskom tele, jeho vonkajších častiach a funkciách vybraných vnútorných orgánov. Uvedomujú si význam svojich zmyslov a prostredníctvom rôznorodých hier a aktivít si rozvíjajú zmyslové vnímanie.</p> <p>Oboznamujú sa so zdravými a nezdravými potravinami, pričom sa učia, ako si vyberať jedlá, ktoré telu prospievajú. Uvedomujú si dôležitosť správnej hygieny ústnej dutiny pre zdravé zúbky a zásady ochrany zdravia, ako je zdravá výživa, obliekanie, pobyt na čerstvom vzduchu a dostatok spánku.</p> <p>Deti opisujú a vyjadrujú svoje pocity a nálady, ktoré súvisia so stavom zdravia alebo choroby. Rozlišujú príčiny možného nebezpečenstva a jeho vplyv na ich zdravie i zdravie ostatných.</p>	

Prostredníctvom hier a aktivít spoznávajú prácu lekárov a význam ich pomoci. Vďaka tomu si budujú empatický postoj k chorým, starším osobám a osobám so zdravotným postihnutím.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) Roztriediť lesné zvieratá a vtáky podľa miesta, kde žijú (diery, nory, hniezda..), podľa toho, čím majú pokryté telo (perie, srst', pichliače, koža..), podľa farby...
- b) Rozoznávať lesné zvieratá a ich správanie v kontexte dňa a noci.
- c) Skladať kosť ľudského tela.
- d) Pomenovať základné funkcie ľudského tela a vnútorných orgánov.
- e) Skladať potravinovú pyramídu a roztriediť potraviny.

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Správne používať predložky miesta.
- b) Napodobňovanie zvukov lesných zvierat a vtákov.
- c) Spievanie piesní a cvičenie na známe riekanky s tematikou lesných zvierat a vtákov.
- d) Pomenovať časti ľudského tela a orientovať sa pomocou hry na tele.
- e) Umývanie potravín a aktivita zameraná na hygienické návyky - umývanie zubov, rúk.
- f) Poznávať profesie záchranára, lekára, lekárniča.. a správanie sa v čakárni.
- g) Simulovať nákup v lekárni.
- h) Základné pravidlá starostlivosti o chorého a liečebný režim.

3. Problémové a projektové učenie:

- a) Zodpovedné správanie, nebezpečenstvo.
- b) Ochrana prírody, beseda s lesníkom.
- c) Umývanie rúk, fúkanie nosa, čo sa stane keď...?
- d) Poznať význam pitného režimu.
- e) Beseda s dentálnou hygieničkou.

4. Individuálny prístup

- a) Rozvíjať danú tematiku pomocou pracovných zošitov.
- b) Hrou: „Na lekára“ opakovať časti tela, zmysly, funkcie..
- c) Prezeráť knihy a encyklopédie o ľudskom tele, zdravej výžive, zuboch,...

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a technické pomôcky :

- b) Drevené zvieratká
- c) Obrázkový materiál Lesné zvieratá a vtáky, Ľudské telo, Potravinová pyramída, Zuby, Na lekára,
- d) Puzzle
- e) Knihy, encyklopédie
- f) Pracovné zošity

2. Priestorové a technické vybavenie:

- a) Interiér a exteriér MŠ – hrový kútik „Na lekára“ a „Lesné zvieratá “...
- b) Interaktívna tabuľa a počítač – na počúvanie a spievanie piesní: O zúbkoch, pozeranie vzdelávacích programov (Bol raz jeden život)

DECEMBER:

4. ČAS ZÁZRAKOV

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok zahŕňa poznávanie členov rodiny, význam rodiny a rodinného spôsobu života pre človeka s poukázaním na tradície v čase príprav na Vianoce. Deti sa naučia pravidlá uplatňovania a rešpektovania návykov kultúrneho a spoločenského správania pri príprave vianočnej akadémie a jej realizácii. V očakávaní budeme pripravovať výzdobu, učiť sa nové piesne o zime, Vianociach, rozprávať si o vianočnom stole, čo by na ňom nemalo chýbať a samozrejme o darčekom pre svojich najbližších. Pečenie vianočných medovníčkov, ich zdobenie, príprava na vianočné sviatky, výzdoba interiéru MŠ...

Témy obsahového celku: *Mikulášska čižmička*
Od Lucie do Vianoc
Vôňa Vianoc

Mikulášska čižmička

1. týždeň

Cieľ: aktívne sa zapojiť do nácviku besiedky a stretnutia s Mikulášom.

- Budovy (kostol), Betlehem
- Význam sviatkov z cirkevnej stránky
- Čítanie biblických príbehov
- Prezentácia, program, besiedka, spev piesní, posedenie, pečenie
- Príprava na vianočné sviatky, výzdoba triedy, šatne, okien... spojená s tradíciami
- (servítky, svietniky, ikebany, vianočné pozdravy...)
- Obdarovávanie (balenie darčekom), pomoc druhým, vianočná atmosféra.

Od Lucie do Vianoc

2. týždeň

Cieľ: aktívne sa zapojiť do adventnej výzdoby materskej školy.

- Tradičné pečenie a zdobenie medovníčkov (spoznávanie surovín), váženie surovín (spoznávanie chuti: sladké – kyslé...)
- Profesie - poštár, predavačka, cukrár, pekár
- Vianočné prania, pozdravy rodičom, list Ježiškovi
- Výroba adventného kalendára

- Spev piesní:“ Vianoce sa blížia...”

Vôňa Vianoc

3.týždeň

Cieľ: Pripomenúť si tradície a umocniť atmosféru vianočných sviatkov.

- Vianoce doma - príprava, upratovanie, nákupy, obchody, výzdoby
- Čítanie vianočných príbehov pri stromčeku
- Vianočné priania a koledy
- Spievanie vianočných piesní, kolied, počúvanie hudby
- Výroba vianočných ozdôb, matematické operácie
- Grafomotorika, skladanie z častí do celku

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny. - Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami. - Rozhodne, či sa dve slová rýmujú. - Rozčlení zvolené slová na slabiky. - Vyčlení začiatočnú hlásku slova.
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom. - Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému. - Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety. - Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti. - Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru.
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka. - Vymenuje ročné obdobia.
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia. - Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine. - Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti. - Podelí sa o veci. Ocení dobré skutky.
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. - Ovláda niekoľko techník maľovania - Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.

Zdravie a pohyb

- Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.
- Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania.

Zámer: Deti poznávajú legendu o sv. Mikulášovi, osvojujú si básne a piesne venované Mikulášovi. Postupne sa oboznamujú s vianočnými zvykmi a tradíciami na Liptove. Poznávajú, opisujú a v hrách znázorňuje činnosti súvisiace s prípravami na vianočné sviatky (upratovanie, nakupovanie, pečenie, výzdoba domácnosti, zhotovovanie ozdôb a dekorácií). Na základe svojich osobných predpokladov sa aktívne zapájajú do prípravy osláv a nácviku vianočnej besiedky. Rozprávajú, výtvarne, aj dramaticky zobrazujú svoje pocity z blížiacich sa vianočných sviatkov. Rozvíjajú svoje užívateľské zručnosti a prosociálne cítenie

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti**1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:**

- Aktívne sa podieľať na adventnej výzdobe MŠ.
- Nacvičovať program pre Mikuláša a na Vianočnú akadémiu.
- Oboznamovať sa s pečením a zdobením medovníčkov.
- Vystúpenie s nacvičeným programom (Mikuláš, Vianočná akadémia).

2. Hrová a zážitková metóda:

- Oboznámiť sa s legendou o sv. Mikulášovi.
- Spievanie piesní a recitovanie básní o Mikulášovi a Vianociach.
- Stretnutie s Mikulášom a anjelom a prevzatie balíčka.
- Pripomenutie si zvykov spojených so sviatkom svätej Lucie.
- Pozorovanie Betlehemu (Jasličiek) s možnosťou návštevy kostola.
- Znázorňovanie domácich príprav na Vianoce v hrovom kútiku.
- Počúvanie biblických a iných vianočných príbehov pri stromčeku.
- Spievanie piesní a kolied.
- Tancovanie na vianočnú hudbu.

3. Problémové a projektové učenie:

- Spoznávanie pracovnej náplne vybraných profesií a riešenie problémových úloh.
- Výtvarné vyjadrenie vianočných želaní a prianí (list Ježiškovi) a riešenie komunikačných problémov.
- Práca s Adventným kalendárom zameraná na počítanie, odhadovanie a časovú postupnosť.

4. Individuálny prístup:

- Vytvoriť Mikuláša alebo mikulášsku čižmičku a vedieť ju opísať.
- Výroba vianočných ozdôb a dekorácií.
- Precvičovanie grafomotorických zručností v pracovných zošitoch s využitím vianočných motívov.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a technické pomôcky:

- a) Vianočný stromček, ozdoby, svetielka a adventný veniec.
- b) Knihy s vianočnými a biblickými príbehmi.
- c) Pomôcky na pečenie a zdobenie (formičky na medovníky, ingrediencie...).
- d) Tvorivý materiál na výrobu ozdôb a prianí (papier, farby, prírodniny...).
- e) Kostýmy a rekvizity pre Mikuláša, anjela a na vystúpenie.
- f) CD/USB/Online zdroje s vianočnými piesňami a hudbou.
- g) Fotoaparát/Kamera.

2. Priestorové a technické vybavenie:

- a) Interiér a exteriér MŠ.
- b) Interaktívna tabuľa, počítač, vizualizér.
- c) Audio prehrávač (ozvučenie) a mikrofón.
- d) Možnosť využitia kostola v okolí MŠ.

JANUÁR

5. V KRÁĽOVSTVE SNEHU A ĽADU

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok sa zameriava na poznávanie zimnej prírody, charakterizovanie počasia v tomto ročnom období a jeho porovnávanie s inými ročnými obdobiami. Súčasťou je aj spoznávanie života lesných zvierat v zime a ich spôsobov prezimovania. Dôraz je kladený na uvedomovanie si dôležitosti pomoci človeka zvieratkám a na osvojovanie si vedomostí a kompetencií pre starostlivosť o vlastné zdravie počas zimy. Zároveň sa deti oboznamujú s časťami dňa, cyklom ročných období a mesiacmi v roku, a s možnosťami radostného prežívania zimných športových aktivít.

Témy obsahového celku: *Pani Zima*

Zima medzi zvieratkami

Vtáčiky v zime

Zima a zimné športy

Pani Zima

1. týždeň

Cieľ: Orientovať sa v časových vzťahoch a poznávať charakteristické znaky zimy.

- Oboznámiť sa s funkciou kalendára a jeho významom (narodeniny, sviatky, víkendy).
- Charakterizovať časové jednotky, ktoré kalendár zahŕňa (rok, mesiac, týždeň, deň).
- Poznávať názvy dní v týždni a funkciu hodín.
- Rozoznávať ročné obdobia (jar, leto, jeseň, zima) a určovať mesiace, ktoré ich tvoria.

- Skúmať vlastnosti vody a jej zimné skupenstvá (sneh, ľad, inoväť, vločky).
- Experimentovať so snehom a ľadom a využívať ich vo výtvarných činnostiach (maľovanie na snehu, zapúšťanie farby do ľadu/ snehu).
- Osvojiť si text básní o zime (Snehuliak, Štyri ročné obdobia..) a melódiu piesní: Sniežik sa nám chumelí, Postavím si snehuliaka (Spievankovo)...

Zima medzi zvieratkami

2. týždeň

Cieľ: Uvedomiť si význam starostlivosti o voľne žijúce zvieratá v zime.

- Charakterizovať zmeny v lesnej prírode počas zimy a poznávať spôsoby prezimovania a miesta úkrytu lesných zvierat (napr. brloh, nora, vyhĺbeniny).
- Podľa možnosti zorganizovať besedu s pracovníkom Správy TANAP-u alebo Lesy SR na tému ochrany zimnej prírody a zvierat.
- Rozlišovať potravu zvierat v zime a poznávať možnosti ich prikrmovania a starostlivosti o ne (vrátane úlohy lesníkov).
- Orientovať sa v mieste výskytu zvierat a poznávať ich pohyb a stopy v snehu.
- Čítať príbehy o zvieratkách v zime a maľované čítanie: „Tajomstvo uja horára“ (na rozvoj predčitateľskej gramotnosti).

Vtáčiky v zime

3. týždeň

Cieľ: Uvedomiť si význam starostlivosti o vtáčiky v zime.

- Spoznávať zimujúce vtáky podľa ich typických znakov (rozlišovanie sýkorky, vrabca, drozda či havrana...viest' rozhovor o tom, kam odleteli sťahovavé vtáky).
- Rozlišovať potravu vtáčikov v zime a poznávať možnosti prikrmovania (význam vtáčích búdok a krmidiel, príprava vhodných semienok – slnečnica, proso, loj).
- Plnenie a kontrola vtáčích krmidiel (uplatňovanie zručností pri vešaní vtácej búdky a krmidiel na školskom dvore a ich pravidelné dopĺňanie).
- Čítať príbehy o vtáčikoch v zime a recitovať básne s danou tematikou („Ide, zima, ide mráz“, maľované čítanie: „Sneh sa sype“ na rozvoj slovnnej zásoby a umeleckého prednesu).
- Spievať pieseň „Padá sniežik bielučký“ od Spievankova (hudobno-pohybové stvárnenie piesne, rytmizácia a radosť zo spevu).

Zima a zimné športy

4. týždeň

Cieľ: Poznať vlastnosti snehu a ľadu a ich využitie na hry a zimné športy.

- Vymenovať a rozlišovať základné zimné športy (korčuľovanie, lyžovanie, hokej, sánkovanie) a rozlišovať miesta, kde sa prevádzajú (vonku, športové haly, hory).
- Pomenovať základné športové vybavenie a potreby (lyžiarky, puk, sánky, otepľovačky) a vedieť ich priradiť k daným športom.
- Poznávať prírodné pojmy spojené so zimným terénom (kopec, svah, briežok, lanovka, vlek).
- Rozlišovať bezpečné a nebezpečné miesta pre zimné športy (napr. cesta, zamrznuté vodné plochy) a osvojiť si základné pravidlá bezpečnosti.
- Chápať dôležitosť včasného poskytnutia pomoci pri úraze a vedieť základné postupy (privolanie pomoci, ošetrovanie).
- Podľa záujmu zo strany rodičov absolvovať lyžiarsky kurz / korčuľovanie.

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. - Rozumie spisovnej podobe jazyka. - Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života. - Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom. - Identifikuje niektoré písmená abecedy.
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom. - V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. - V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za. - Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod. - V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za.
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasi. - Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich. - Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov. - Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy - Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).

Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka. - Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov. - Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne. - Opíše aktuálne emócie. - V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých). Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie. - Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. - Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky. - Farbami vyjadruje pocity. Hravo experimentuje s farbami. - Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie. - Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď.

Zámer: Obsahový celok je zameraný na komplexné poznávanie a charakterizovanie ročného obdobia Zima. Deti si utvárajú predstavu o časovom období roka, rozlišujú a pomenúvajú ročné obdobia a mesiace a poznávajú typické znaky zimy. Skúmajú vlastnosti snehu a ľadu prostredníctvom pokusov a hier. Identifikujú rôznorodosť živočíšnej ríše, uvedomujú si náročnosť života lesných zvierat v zime a spoznávajú ich stopy a zvuky. V rámci environmentálnej výchovy poznávajú vtáky zimujúce u nás, uvedomujú si význam pravidelnej starostlivosti o ne pri krmidle a sú v kontakte s odborníkmi (TANAP, poľovník). Zároveň poznávajú rôzne formy zimných športov (sánkovanie, lyžovanie, korčuľovanie), rozvíjajú si pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a osvojujú si pravidlá bezpečnosti a dôležitosť prvej pomoci pri zimných hrách.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) Práca s kalendárom, určovanie dní v týždni, mesiace, ročné obdobia.
- b) Triedenie zvierat a vtákov do skupín podľa spôsobu ich prezimovania a určovať ich typické úkryty.
- c) Pomenovať a priradiť základné športové vybavenie k daným zimným športom.
- d) Poznať základné pravidlo pri úraze: privolanie pomoci dospelého, číslo 112.

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Hry s kalendárom, diárom zamerané na poznanie jeho funkcie (narodeniny, sviatky) a pojmy času (hodiny).
- b) Spievať piesne o zime a recitovať tematické básne,
- c) Beseda s lesníkom / pracovníkom z Tanapu.
- d) Stopy zvierat – kŕmenie vtáčikov.
- e) Čítanie príbehov o zvieratách a vtáčikoch v zime.
- f) Poznávať pojmy zimného terénu (svah, kopec, lanovka, vlek, ľad..) prostredníctvom hier a priameho pozorovania.
- g) Korčuľovanie / lyžiarsky kurz podľa záujmu rodičov.

3. Problémové a projektové učenie:

- a) Skúmať vlastnosti vody a jej zimné skupenství (sneh, ľad, inoväť, vločky),
- b) Kreatívne experimentovanie vo výtvarných činnostiach (zapúšťanie farby do snehu, ľadu).
- c) Zmeny v prírode počas zimy a prezimovanie zvierat, rozlišovanie potravy a úloha lesníka.
- d) Maľované čítanie – Tajomstvá uja horára.
- e) Triediť zimné športy podľa druhu a miesta vykonávania.
- f) Riešiť problémové situácie zamerané na bezpečnosť.

4. Individuálny prístup:

- a) Rozvoj individuálnych pohybových zručností (šmýkanie, lopárovanie, bobovanie, lyžovanie, korčuľovanie)
- b) Pracovné zošity
- c) Aktivity podľa Individuálneho vzdelávacieho plánu pre deti s odloženou školskou dochádzkou.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a technické pomôcky:

- a) Výtvarný a pracovný materiál, sneh, ľad, voda.
- b) Nástenný kalendár, didaktické hodiny.
- c) Didaktické kartičky/obrázky zimujúcich zvierat a vtákov, krmidlo, potrava pre vtáčiky, lupy na pozorovanie stôp.
- d) Makety/obrázky športového vybavenia (lyže, puk, korčule, prilba..).
- e) Pomôcky prvej pomoci (telefón, šatka, lekárnička, pre nácvik).
- f) Boby, sánky, lopáre, kĺzaky, hokejky, loptičky.
- g) Knihy, pexeso Zimné športy.

2. Priestorové a technické vybavenie:

- a) Interiér a exteriér MŠ, lesík, park
- b) Interaktívna tabuľa, počítač.

FEBRUÁR

6. Od zábavy po remeslo

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok je zameraný na prípravu a realizáciu fašiangového karnevalu, pričom integruje pracovné, výtvarné a hudobno-pohybové činnosti. Deti pod vedením učiteliek pripravujú karnevalové masky a osvojujú si tanečné choreografie, v ktorých vyjadrujú rytmus piesní koordinovaným pohybom i spontánnym tancom s využitím detských hudobných nástrojov. V rámci matematických kompetencií sa zameriavame na rozlišovanie základných geometrických tvarov a prácu so skupinami prvkov, ktoré deti triedia podľa určených kritérií. Pozornosť venujeme aj bezprostrednému okoliu – deti hlbšie spoznávajú obec, v ktorej žijú, a vnímajú rozdiely v porovnaní so životom v meste. V závere celku deti získavajú nové poznatky o tradičných remeslách a zvykoch nášho regiónu, čím si budujú pozitívny vzťah k ľudovým tradíciám a manuálnej zručnosti.

Témy obsahového celku: *Fašiangový karneval*

Mesto a dedina

Šikovné rúčky

Čím budem? (Jarné prázdniny)

Fašiangový karneval

1. týždeň

Ciel': Poznávať tradície Slovenska, zapojiť sa do príprav osláv.

- Výzdoba triedy a MŠ k fašiangom so zameraním na estetizáciu prostredia a vytváranie sviatočnej atmosféry.
- Zhotovovanie karnevalových masiek s cieľom rozvíjať jemnú motoriku a detskú tvorivosť (práca v pracovných zošitoch na tému Šašo a geometrické tvary).
- Prezentácia vlastnej masky na karnevale s vytváraním priaznivej socio-emocionálnej atmosféry (opis masky, báseň o Šašovi, hádanky, karnevalová zábava, tance a súťaže a hry v maskách).
- Spoznávanie fašiangových tradícií u nás i vo svete (slovenské zvyky, sprievod masiek dedinou, pohostenie, veselica a pochovávanie basy) a masky v iných krajinách (Taliansko - Benátky, Brazília – Rio de Janeiro).
- Hudobno - pohybové a spevácke činnosti (návčik piesní: „Fašiangy Turíce, Šašo, Karneval, Išla sova na tanec atď. zamerané na spievanie fašiangových piesní, vyjadrenie rytmu tancom a hrou na detských hudobných nástrojoch (Pokapala na salaši slanina, A tam hore na komore...))

Mesto a dedina

2. týždeň

Ciel': Poznávať kultúrne a historické súčasť našej obce.

- Návšteva Obecného úradu a priestorov budovy (spoznávanie profesií, symboly obce – erb a vlajka, štátny znak...).
- Spoznávanie miestnych pamiatok a histórie obce (kostol, pamätník bitky pri Vavrišove, Múzeum a vyhladková veža, rodný dom Petra Zaťka, staré drevenice).
- Čítanie povesti a príbehov z minulosti obce.
- Exkurzia do Múzea Bitky pri Vavrišove.
- Krátke turistické vychádzky - poznávanie prírodných krás v okolí dediny.
- Porovnávanie života v meste a na dedine (budovy, doprava, návšteva potravín...).

Šikovné rúčky

3. týždeň

Cieľ: Poznať rôzne predmety a ich vlastnosti.

- Spoznávanie vlastností materiálov prostredníctvom rozprávky Tri prasiatka (porovnávanie prírodných a umelých materiálov – slama, drevo, kameň, tehla, plast) a ich využitia pri zhotovovaní predmetov a stavieb.
- Skúmanie rôznych druhov materiálov a ich vlastností zmyslami (tvrdý, mäkký, hladký, drsný..) vrátane skúmania skupenstva snehu a ľadu pri hrách a experimentoch pri pobyte vonku.
- Uplatňovať zručnosti pri práci s náradím a nástrojmi (manipulácia s detským náradím, strihanie, úprava textilu alebo iného odpadového materiálu) spojené s nácvikom básní a piesní (napr. „Pílime si polienko“, Béba: „Tri malé prasiatka“).
- Rozlišovanie materiálov a ich správne triedenie s ohľadom na ochranu prírody (papier, plast, sklo, kov, komunál) s cieľom rozvíjať environmentálne cítenie a pochopiť význam recyklácie (Smejko a Tanculienka: Recyklátor, Recyklonia).
- Pozorovanie práce smetiárov a triedenie odpadu v okolí MŠ (rozlišovanie farebných zberných nádob pri pobyte vonku).

Čím budem (Jarné prázdniny)

4. týždeň

Cieľ: Poznať rôzne profesie a náplň ich práce.

- Spoznávanie tradičných remesiel a dôležitých profesií (čítanie z knihy „Remeslo má zlaté dno“, rozhovory o práci rodičov a starých rodičov).
- Identifikácia pracovných nástrojov a náradia k povolaniam (priradovanie nástrojov k profesiám cez pexeso a hádanky – čo potrebuje lekár, pekár, kováč či krajčír).
- Dramatizácia a hudobno-pohybové hry Na remeselníkov (nácvik piesne Spievanklovo: „Ja som dobrý remeselník“, a Viktor: „My sme malí remeselníci“ pohybové stvárnenie rôznych činností a práce dospelých).
- Uvedomovanie si hodnoty ľudskej práce a pomoci druhým (diskusia o záchranných zložkách – hasiči, policajti, záchranári, návšteva miestnej prevádzky – ak vyjde čas).
- Námetové hry na profesie v kútikoch (hry Na lekára, Na obchod, Na opravárov.. - rozvíjanie sociálnych zručností a kooperácie pri hre).

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady. - Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok. - Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh. - Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ. - Používa knihu správnym spôsobom.
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom. - Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. - Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov. - Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchej mape). Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti. - Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...).
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu. - Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov. - Uvedie adresu svojho bydliska. - Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník. - Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok - Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok. - Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia (napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok). - Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností. - Nenásilne rieši konflikt. - Odmieta nevhodné správanie.
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov. - Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi. - Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).

Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami. - Vystrihuje časti obrázkov. - Spája časti obrázkov lepením. - Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi.

Zámer: Prostredníctvom tohto obsahového celku chceme priblížiť deťom ľudové tradície a atmosféru Fašiangov na Liptove s aktívnym zapojením do prípravy karnevalu. V rámci matematických predstáv sa deti učia rozlišovať geometrické tvary, farby a ich odtiene v bežnom živote. Významnou súčasťou je regionálna výchova, kde si deti prostredníctvom vychádzok a povestí budujú pozitívny vzťah k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu obce Vavrišovo.

Zároveň sa deti oboznamujú s hudobnými nástrojmi a rozvíjajú si elementárne hudobné schopnosti. V závere celku poznávajú rozmanitosť profesií a tradičných remesiel, učia sa chápať význam ľudskej práce a prostredníctvom manipulačných činností s rôznymi materiálmi si rozvíjajú základy pracovnej morálky a environmentálneho cítenia.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1.Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) Tvorba koláže „Naše mesto a dedina“ (deti spoločne lepia domčeky a cesty).
- b) Spoločné stavanie domčekov pre prasiatka z rôznych materiálov v hrových kútikoch.
- c) Spoločná príprava výzdoby na fašiangový karneval – masky.

2.Hrová a zážitková metóda:

- a) Exkurzia na Obecný úrad vo Vavrišove a tematická vychádzka v obci (pozorovanie kultúrnych a historických súčastí obce, sledovanie práce smetiárov priamo v teréne).
- b) Dramatizácia: Hra na remeselníkov a profesie (lekár, obchod, kováč..),
- c) Autentické prežívanie tradícií počas fašiangového karnevalu v maskách.
- d) Hudobno-pohybové hry: spontánny a riadený pohyb pri piesňach (Fašiangy Turíce, Ja som dobrý remeselník, My sme malí remeselníci atď.), rytmizácia básní (Pílime si polienko, A tam hore na komore, Pokapala na salaši slanina) s využitím detských hudobných nástrojov.

3.Problémové a projektové učenie:

- a) Skúmanie vlastností materiálov (čo vietor odfúkne – slama vs. tehla) a pozorovanie topenia snehu/ľadu.
- b) Environmentálne projekty: Praktické triedenie odpadu do farebných kontajnerov (Kam patrí ohryzok z jablka?).
- c) Riešenie úloh: Pexeso profesií a obrázky (kartičky) - priradovanie správnych dvojíc a nástrojov k remeselníkom.
- d) Práca s literárnymi zdrojmi: Čítanie príbehov o obci Vavrišovo (spoznávanie histórie, diskusia o tom, ako sa žilo kedysi).
- e) Porovnávanie špecifík života na dedine a v meste (identifikácia rozdielov v architektúre, doprave a spôsobe života, práca s obrázkovým materiálom a vlastnými skúsenosťami).

4. Individuálny prístup:

- a) Prispôsobenie náročnosti pri práci s náradím (nožnice, kladivko) podľa jemnej motoriky konkrétneho dieťaťa.
- b) Rešpektovanie tempa: Individuálne rozhovory s deťmi o ich rodinných koreňoch a o tom, čím chcú byť (aj počas jarných prázdnin pri nižšom počte detí).
- c) Podpora sebaujadrnenia: Možnosť výberu vlastnej masky na karneval a vlastného návrhu pri tvorbe z odpadového materiálu.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a technické pomôcky:

- a) Literatúra a texty: Kniha „Remeslo má zlaté dno“, rozprávka o Troch prasiatkach (obrázkové leporelo), pracovné zošity, texty básní (Pílme si polienko), Kniha povestí.
- b) Rôzne druhy materiálov (slama, drevo, kameň, tehla – vzorky), odpadový materiál (plasty, papier, kovy na triedenie), textilné zvyšky.
- c) Hračky a náradie: Detské náradie (kladivká, pílkky, skrutkovače), stavebnice (kocky, Lego, tehličky), masky a kostýmy na fašiangový karneval.
- d) Didaktické pomôcky: Pexeso profesií, obrázkové karty s remeselníkmi, farebné makety kontajnerov.
- e) Obrázkový materiál Elarin

2. Priestorové a technické vybavenie:

- a) Audio a video technika: CD prehrávač/interaktívna tabuľa, pesničky na USB (Spievankovo – Ja som malý remeselník, Viktor – Remeselníci, Smejko a Tanculienka – Recyklátor.).
- b) Interiér MŠ: Trieda s hrovými kútikmi (kuchynka, dielňa, doprava).
- c) Exteriér MŠ: Školský dvor (pozorovanie snehu a ľadu, experimenty s materiálom vonku).
- d) Lokalita obce Vavrišovo - Obecný úrad (exkurzia).
- e) Kultúrne a historické pamiatky v obci (vychádzka).
- f) Stanovištia so zbernými nádobami (pozorovanie triedenia odpadu a práce smetiarov v teréne).

MAREC

7. JARNÉ PUTOVANIE ZA ROZPRÁVKOU

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok je zameraný na rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti a budovanie pozitívneho vzťahu ku knihe. Deti majú možnosť prezentovať svoju obľúbenú literárnu postavu, navštíviť knižnicu a aktívne pracovať s textom – odkrývať dejovú zápletku, hľadať ponaučenia či rozvíjať fantáziu pri vymýšľaní alternatívnych koncov príbehov. Nadobudnuté poznatky a detskú predstavivosť následne uplatňujú vo výtvarných a tvorivých činnostiach. S príchodom jari sa pozornosť prenáša aj na prebúdajúcu sa prírodu. Deti pozorujú zmeny v počasí, oboznamujú sa s prvými jarnými kvetmi a učia sa vnímať kolobeh ročných období prostredníctvom priameho pozorovania a zážitkového učenia.

Témy obsahového celku: Kniha je náš kamarát

Z rozprávky do rozprávky

Jar už klope na okienko

Jar v záhrade a na lúke

Kniha je náš kamarát

1. týždeň

Cieľ: Podporovať záujem detí o knihu a jej využitie v každodennom živote.

- Návšteva miestnej knižnice a oboznamovanie sa s jej funkciou (pravidlá požičiavania kníh, rozdiel medzi knižnicou a kníhkupectvom, spoznávanie rôznych druhov kníh).
- Identifikovať profesie a proces vzniku knihy (autor píše text, ilustrátor kreslí obrázky, v tlačiarňi sa tlačia knihy aj hudobné s notami, vrátane časopisov, praktický nácvik správnej manipulácie, držania a listovania v knihe, starostlivosť o knihu).
- Prezentácia vlastnej obľúbenej knihy spojená so slovnými hrami (meno autora a názov knihy, rozvíjanie súvislého vyjadrovania, hľadanie synonym, antonym a homonym, zdieľanie zážitkov z čítania doma).
- Rozvíjať aktívnu slovnú zásobu a jazykovú tvorivosť prostredníctvom literárnych aktivít (maľované čítanie, vyhľadávanie rýmov, diskusia o emocionálnom posolstve príbehu).
- Realizovať tvorivé nápady pri výrobe vlastnej knihy (nácvik „písania“ jednoduchých textov k nakresleným obrázkom, zhotovenie „knihy“, leporela alebo záložky, rozvíjanie jemnej motoriky a fantázie).

Z rozprávky do rozprávky

2. týždeň

Cieľ: Vstúpiť do rozprávkového sveta plného rozprávkových bytostí.

- Reprodukovať texty známych rozprávok s dôrazom na výrazný prednes (cvičenie pamäte a súvislého vyjadrovania; práca s farbou hlasu a tempom reči pri rozprávaní príbehu).
- Uplatňovať prvky neverbálnej komunikácie pri stvárnení literárnych postáv (využívanie symbolov, gestikulácie a mimiky tváre; vyjadrenie emócií a charakteru postavy bez slov).
- Dramatizovať rozprávkové príbehy s využitím rôznych druhov bábok (hra s maňuškami a prstovými bábkami; rozvíjanie fantázie a odvahy vystupovať pred kolektívom detí).
- Využívať hudobné a pohybové prostriedky v dramatickej hre (hra na telo a na detské hudobné nástroje ako sprievod k príbehu; spev a počúvanie rozprávkových piesní a melódií).
- Realizovať tvorivé nápady pri zhotovovaní vlastných divadelných bábok (výroba jednoduchých maňušiek alebo postavičiek; rozvoj jemnej motoriky a fantázie pri tvorbe rekvizít).

- Absolvovať divadelné predstavenie v MŠ so zameraním na kultúru správania (sledovanie umeleckého výkonu; osvojenie si pravidiel správania sa v divadle, primerané spoločenské oblečenie a vyjadrenie potlesku).

Jar už klope na okienko

3.týždeň

Cieľ: Poznať charakteristické znaky jari a identifikovať zmeny v prírode.

- Poznať a opísať charakteristické znaky nastupujúcej jari (pozorovanie zmien v počasí a prírode, prvé jarné kvety a návrat vtákov; diskusia o tom, ako sa príroda prebúdzá).
- Interpretovať jarnú tematiku prostredníctvom hudobno-pohybových činností (spev piesní „Prišla jar“, percepčné činnosti – počúvanie skladby Jar od A. Vivaldiho, vyjadrenie nálady hudby pohybom).
- Uplatňovať mravné návyky a zručnosti pri jarnom upratovaní (príprava triedy; chystanie jarného kútika a výzdoby; rozvíjanie ochoty pomáhať a udržiavať poriadok v MŠ aj doma).
- Rozvíjať predčitateľskú a grafomotorickú gramotnosť v pracovných zošitoch (plnenie úloh s jarnými motívmi, nácvik správneho úchopu grafického materiálu, riešenie logických úloh v pracovných listoch).
- Využívať rečové schopnosti pri hrách a dramatizácii s témou jari (prednes jarných riekaniiek a básní, dramatizované hry na rastlinky a slniečko, rozvíjanie súvislého vyjadrovania a pamäte).

Jar v záhrade a na lúke

4.týždeň

Cieľ: Poznať charakteristické znaky rastlín a identifikovať podmienky ich rastu.

- Poznať a rozlíšiť vybrané jarné kvety a rastliny (identifikácia kvetov na lúke a v záhrade, riešenie hádaniek o jarných kvetoch, rozlišovanie rastlín podľa farby, tvaru a miesta výskytu).
- Pomenovať časti rastliny a pochopiť význam prírodného prostredia (pomenovanie častí – koreň, stonka, list, kvet, diskusia o význame prírody pre život človeka, čo je to herbár).
- Pochopiť význam starostlivosti o rastliny a zabezpečiť vhodné podmienky pre ich rast (praktická starostlivosť o kvety v triede, poznávanie potrieb rastlín – svetlo, teplo, voda, pôda, uvedomenie si dôležitosti ochrany prírody).
- Realizovať pokus s klíčením semien a pozorovať zmeny v prírode (príprava podmienok na klíčenie, pravidelné sledovanie a zaznamenávanie rastu semienka, pozorovanie prírody počas vychádzok).
- Interpretovať piesne a hudobno-pohybové hry s jarnou tematikou (nácvik a spev piesne „Ja som vám veľký pán“ atď.); rytmizácia riekaniiek o jari, vyjadrenie rastu kvetu prostredníctvom tanca

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antonym a i.). - Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh. - Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ - Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok.
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje. - Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému. - Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov. - Na niektorých z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možnosti konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vyplňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Uvedie niektoré životné prejavy rastlín. - Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny. - Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania. - Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom. - Nenásilne rieši konflikt. - Odmieta nevhodné správanie. - Odmieta kontakt s neznámymi osobami.
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu. - Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjadří charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom. - Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete. - Používa rôzne maliarske nástroje. - Opíše obsah kresby. - Spája časti obrázkov lepením.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.). - Rytmicke správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod

Zámer: Cieľom mesiaca je rozvíjať komunikačné schopnosti detí a budovať ich pozitívny vzťah k literatúre. Prostredníctvom práce s knihou sa deti oboznámia s procesom jej vzniku, prácou spisovateľa a ilustrátora, a prakticky si vyskúšajú pravidlá správania sa v knižnici. Priestor dostane dramatizácia rozprávok, interpretácia deja a hľadanie mravných ponaučení.

Súbežne budeme pozorovať prebúdžajúcu sa prírodu a charakteristické znaky jari. Deti sa naučia rozlišovať jarné kvety a ich časti, zrealizujú pokus s klíčením semien a osvoja si základy starostlivosti o rastliny. Dôraz budeme klásť na environmentálne vedomie, poznávanie úžitku rastlín, ale aj na opatrnosť pri jedovatých druhoch. Estetické vnímanie budeme rozvíjať cez jarné tradície a návštevu bábkového divadla.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) Výroba vlastnej knihy (leporela).
- b) Spoločná príprava scény na divadielko; deti spolupracujú v malých skupinkách.
- c) Deti spoločne tvoria jarnú lúku na veľký výkres.
- d) Vzájomná pomoc pri jarnom upratovaní hračiek a skrášľovaní triedy.
- e) Deti v skupinkách pripravujú pôdu a sadia semienka; zbieranie štvorlístkov

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Návšteva knižnice, vôňa kníh.
- b) Hra: Na knižnicu.
- c) Dramatizácia rozprávok priamo v triede; "prežívanie" deja cez hru v rolách;
- d) Návšteva divadelného predstavenia alebo divadielka v MŠ.
- e) Zážitkové pozorovanie vrbových prútikov alebo prvých jarných kvietkov na školskom dvore.
- f) Pohybové a dramatické hry na jarný dážďik a slniečko...
- g) Zážitkové učenie priamo na lúke alebo v záhrade.
- h) Hra na „záhradníkov“ - dramatizácia rozprávky o rastúcom semienku.

3. Problémové a projektové učenie:

- a) Hľadanie riešení: Dokonči príbeh.
- b) Hľadanie riešení: "Ako by sa rozprávka skončila, keby sa vlk polepšil?";
- c) Projekt "Naša najmilšia (najobľúbenejšia) rozprávka" – hlasovanie.
- d) Hľadanie odpovedí: „Čo všetko potrebuje semienko, aby vyrástlo?“
- e) Brainstorming o tom, ako sa mení naše oblečenie na jar.
- f) Skúmanie: „Čo sa stane s rastlinkou, ak ju nebudeme polievať?“ - predpovedanie výsledkov pokusu s klíčením.

4. Individuálny prístup:

- a) Prezentácia vlastnej knihy - podpora detí so slabšou slovnou zásobou.
- b) Výroba vlastnej knihy- podpora pri písaní.
- c) Povzbudzovanie menej smelých detí pri vystupovaní v roli.
- d) Prispôsobenie dĺžky reprodukovateľného textu schopnostiam dieťaťa.
- e) individuálna pomoc pri práci v pracovnom zošite.
- f) Podpora detí pri správnej výslovnosti v básňach a riekankách.
- g) Podpora detí pri jemnej manipulácii so semienkami a individuálne vysvetľovanie častí rastliny podľa záujmu dieťaťa a čo je to herbár.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a technické pomôcky:

- a) Detské knihy rôznych žánrov, encyklopédie, hudobné knihy s notami, maľované čítanie.
- b) Mobilný telefón, tablet-e knihy.
- c) Klasické a moderné rozprávkové knihy, obrázkové osnovy, rozprávkové leporelá.
- d) Maňušky, prstové bábkky, kostýmy, škrabošky, látky na kulisy, farby, kartóny, recyklovateľný materiál na stavbu hradov...
- e) Obrazový materiál s kvetmi, encyklopédie rastlín, herbár, texty hádaniek a piesní.
- f) Materiál na pokusy a tvorenie: semienka (fazuľa, žerucha), zemina, kvetináče, krhličky, lupa na pozorovanie, výkresy, lepidlo, vylisované rastliny – štvorlístok.

2. Priestorové a technické vybavenie:

- a) Interaktívna tabuľa – ukážka výroby papiera s knihy v tlačiarni.
- b) Obecná knižnica.
- c) Čitateľský kútik v triede.
- d) Audio nahrávky rozprávok, CD prehrávač, interaktívna tabuľa (animované rozprávky), paraván na bábkové divadlo.
- e) mikroskop alebo lupa, audio nahrávka piesne, školský dvor, blízka lúka alebo záhrada.

APRÍL

8. TAJOMSTVÁ ZEME

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok je zameraný na objavovanie rozmanitosti našej planéty a upevňovanie úcty k životu vo všetkých jeho podobách. Zahŕňa aktuálne témy spojené s príchodom jari a slávením veľkonočných sviatkov ako symbolov tradícií. Pozornosť venujeme svetu zvierat, najmä domácim druhom a ich mláďatám, ich významu pre človeka a zásadám starostlivosti o ne. Významnou súčasťou je téma vody – deti spoznávajú kolobeh vody v prírode, jej skupenstvá a biodiverzitu v okolí vodných tokov, riek a oceánov. Prostredníctvom digitálnej techniky deti na elementárnej úrovni nahliadnu do tajomstiev vesmíru, čím si budujú komplexnejšiu predstavu o postavení našej planéty a potrebe jej ochrany.

Témy obsahového celku: *Veľká noc*

Putovala kvapka vody

Na gazdovskom dvore

Vesmír

Veľká noc

1. týždeň

Ciel': Spoznávať regionálne zvyky a tradície spojené s príchodom Veľkej noci.

- Oboznamovať sa s kultúrnym dedičstvom a ľudovými zvykmi (spoznávanie symbolov Veľkej noci – kraslice, korbáče, zajace, prednes veľkonočných riekaniek a piesní, príprava výzdoby, vítanie návšteví a pohostenie).
- Rozvíjať matematické a bádateľské zručnosti pri príprave sviatkov (porovnávanie veľkosti, váženie a meranie kraslíc či korbáčov, pozorovanie zmien v počasí a typických jarných búrok).
- Rozvíjať praktické zručnosti pri realizácii tradičných techník (zdobenie vajíčok rôznymi technikami, pomoc pri "veľkonočnom upratovaní" a úprave triedy, rozvoj jemnej motoriky a estetického cítenia).

Putovala kvapka vody

2. týždeň

Ciel': Chápať význam vody pre život a identifikovať jej premeny v prírode.

- Objavovať kolobeh vody a rozmanitosť vodných plôch (spoznávanie cesty kvapky z oblaku do rieky a mora; rozlišovanie medzi potokom, jazerom a oceánom; diskusia o tom, kde všade sa voda na Zemi nachádza).
- Experimentovať so skupenstvami vody a vplyvmi počasí (pokusy s vyparovaním a hriatím vody; pozorovanie topenia, skúmanie sily vody a jej reakcie na teplo a chlad).
- Uvedomovať si dôležitosť vody pre rastliny, zvieratá a človeka (ochrana vodných tokov pred znečistením, šetrenie pitnou vodou v MŠ, význam vody pre zdravie a hygienu, pozorovanie "smädných" rastlín).

Na gazdovskom dvore

3. týždeň

Ciel': Poznať rozmanitosť živočíšnej ríše a pochopiť princíp rodičovstva a starostlivosti o mláďatá.

- Identifikovať zvieracie rodiny a správne pomenovať mláďatá (priradovanie mláďat k rodičom, spoznávanie mien zvieracích rodín – napr. baran, ovca, jahňa, diskusia o tom, ako sa rodičia starajú o svoje deti).

- Spoznávať proces zrodu a vývoja života v živočíšnej ríši (rozlišovanie zvierat podľa spôsobu príchodu na svet – rodenie vs. liahnutie z vajíčka, pozorovanie pokrytia tela – srst', perie, napodobňovanie zvukov zvierat).
- Chápať úžitok domácich zvierat a dôležitosť starostlivosti o ne (spoznávanie potravy a obydlí – kurín, maštal', bída, diskusia o tom, čo nám zvieratká dávajú mlieko, vajíčka, vlna...).
- Rozvíjať literárnu a komunikačnú gramotnosť cez zvieracie príbehy (počúvanie a dramatizácia príbehov „Zatúlané húsa“ a „Kto povedal mňau“ - rozvíjanie súcitu a empatie k zatúlaným zvieratkám).
- Interpretovať piesne a hudobno-pohybové hry so zvieracou tematikou (nácvič piesne „Na dvore“ rytmizácia zvieracích zvukov, pohybová imitácia chôdze a správania sa rôznych zvierat).

Vesmír

4.týždeň

Cieľ: Získať elementárne predstavy o vesmíre a uvedomiť si jedinečnosť planéty Zem.

- Poznať planétu Zem a jej charakteristické prvky cez mapu a glóbus (identifikácia vody a pevniny, rozlišovanie farieb na mape – modrá pre oceány, zelená pre nížiny, hnedá pre pohoria; základy orientácie podľa svetových strán – východ a západ).
- Objavovať tajomstvá vesmíru, planét a hviezdnej oblohy (porovnávanie veľkostí planét; zoznamovanie sa s prácou kozmonautov, spoznávanie hvezdárne a prístrojov na pozorovanie hviezd – ďalekohľad, teleskop).
- Navštíviť planetárium (zaobstarat' mobilné planetárium) alebo simulovať pozorovanie vesmíru v MŠ (alternatívne: vytvorenie „triedneho vesmíru“ pomocou projekcie, rozprávanie o hviezdach a súhvezdiach).
- Konštruovať modely vesmírnych telies a dopravných prostriedkov (zhotovovanie planét z balónov a papiera, stavba rakety alebo raketoplánu z odpadového materiálu; rozvoj technickej tvorivosti).
- Chrániť planétu Zem pri príležitosti Svetového dňa Zeme (význam separovania odpadu, diskusia o tom, prečo je naša Zem vo vesmíre jedinečná a ako ju môžeme spoločne chrániť).

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i). - Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku. - Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.

<p>Matematika a práca s informáciami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine). - Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchej mape). - Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou. - Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10). a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú). Iniciuje činnosti, pri ktorých sa kreslia, obťahujú rovné, krivé aj uzavreté čiary rôznej hrúbky. Na kreslenie čiar organizuje rôznorodé činnosti a hry, ako napríklad: - riešenie bludísk, - postupné spájanie obrázkov v určenom poradí nepretínajúcimi sa čiarami, - spájanie dvojíc určených (popísaných) dvojíc obrázkov nepretínajúcimi sa čiarami, - nájdenie druhého konca čiary. Zabezpečí, aby deti používali kartičky so symbolmi ↓, ←, →, ↑ (alebo kartičky s inými dohodnutými symbolmi pre pohyb v štvorcovej sieti) a aj pomocou spojených pokynov (napríklad: najprv 3- krát ← a potom 2-krát ↑). Učiteľka predstavuje deťom meranie prostredníctvom jednoduchých hier, v ktorých porovnávajú či určujú dĺžku predmetov a porovnávajú či určujú vzdialenosť (napríklad krokmi, dlaňami, pomocnými predmetmi a pod.) dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...).
<p>Človek a príroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich. - Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy. - Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda. - Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka. - Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu. - Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia. - Opíše Zem ako súčasť vesmíru.
<p>Človek a spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti. - Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania. - Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník. - Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu. - Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj.
<p>Človek a svet práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.

Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách. - Používa rôzne maliarske nástroje. Opíše obsah kresby. - Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam. - Ovláda niekoľko techník maľovania.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Ovláda základné sebaobslužné činnosti. - Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi. - Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.

Zámer: Zámerom mesiaca je rozvíjať environmentálne cítenie a úctu k tradíciám. Deti sa aktívne zapoja do príprav Veľkej noci, budú spoznávať zvieracie rodiny a princíp starostlivosti o mláďatá. Prostredníctvom pokusov pochopia kolobeh vody, jej skupenstvá a dôležitosť pre život.

V rámci bádania sa zoznámia s geografiou Zeme a prírodnými javmi. Cieľom je naučiť deti prakticky chrániť prírodu cez triedenie odpadu a šetrenie zdrojmi. Mesiac uzavrieme elementárnym spoznávaním vesmíru a umeleckým stvárnením krás našej planéty.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) Spoločná príprava veľkonočnej výzdoby triedy - deti si v skupinkách rozdelia úlohy pri aranžovaní jarného stola.
- b) Deti spoločne vytvárajú veľký plagát „Kolobeh vody“.
- c) Spolupráca pri pokusoch v malých tímoch – jeden leje, druhý pozoruje, tretí zaznamenáva.
- d) Deti v skupinách stavajú z lega alebo kociek „farmu“ so všetkými obydliami.
- e) Spoločné triedenie zvierat na domáce a voľne žijúce.
- f) Spoločná tvorba slnečnej sústavy v priestore triedy.
- g) Deti v skupinách triedia odpad podľa materiálu do správnych nádob.

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Zážitkové maľovanie kraslíc
- b) Dramatizácia veľkonočnej šibačky.
- c) Simulácia jarného dažďa a búrky pomocou rytmických nástrojov.
- d) Hra na „potôčik a more“.
- e) Zážitková návšteva blízkeho potoka alebo vodárničky.
- f) Imitácia zvukov dažďa a búrky pomocou tela a Orffových nástrojov.
- e) Zážitková vychádzka s cieľom pozorovať hospodárske zvieratá v okolí.
- f) Hra na „zvieraciu škôlku“ – hľadanie stratených mláďat podľa hlasu.
- g) Hra na „kozmonautov v rakete“, hra s balónmi.
- h) Zážitkové pozorovanie glóbusu pomocou baterky – simulácia dňa a noci.

3. Problémové a projektové učenie:

- a) Výskum: „Ktoré vajíčko sa kotúľa najrýchlejšie?“ - porovnávanie hmotnosti kraslíc na váhach,
- b) Predpovedanie zmeny počasia podľa vonkajších znakov.
- c) Bádanie: „Kam zmizla kaluž zo školského dvora?“.
- d) Projekt: „Kvapka v našej triede“ – sledovanie spotreby vody pri umývaní rúk.
- e) Riešenie otázky: „Prečo má kura perie a zajačik srst?“
- f) Burza nápadov: „Ako môžeme zvieratkám pomôcť, keď sú hladné?“.
- g) Otázky typu: „Prečo kozmonauti potrebujú skafander?“

h) Bádanie: „Čo sa stane s odpadom, ktorý neodhodíme do koša?“

i) Práca s mapou ako s navigačným nástrojom.

4. Individuálny prístup:

a) Podpora detí pri náročnejších grafomotorických prvkoch na krasliciach.

b) Individuálne vysvetľovanie merania a váženia podľa úrovne dieťaťa.

d) Podpora detí pri samostatnej manipulácii s nádobami a pipetami.

e) Individuálne vysvetľovanie abstraktného pojmu vyparovania podľa chápacosti dieťaťa.

f) Povzbudzovanie detí pri modelovaní zvieratiek.

g) Podpora správnej artikulácie pri napodobňovaní zložitejších zvieracích zvukov.

h) Podpora detí pri hľadaní Slovenska na mape/glóbuse podľa ich schopností.

Odporúčané učebné zdroje

1. Materiálne a technické pomôcky:

a) Detské knihy o ľudových zvykoch, obrázkový materiál (symboly Veľkej noci), zbierka jarných riekaniak a básní.

b) Materiál na tvorenie: kraslice, vyfúknuté vajcia, prútie, stuhy, farby na vajíčka, vosk, modelovacia hmota, jarné kvety na aranžovanie.

c) Knihy a leporelá o zvieratkách, obrázkový materiál s hospodárskym dvorom, texty rozprávok „Zatúlané húsa“ a „Kto povedal mňau“...

d) Materiál na tvorenie: plastelína na modelovanie mláďat, makety zvierat, materiál na stavbu obydli (kartóny, slama, drevené kocky), pierka a kúsky kožušiny na hmatové rozlíšenie.

2. Priestorové a technické vybavenie:

a) Technika a vybavenie: CD prehrávač s ľudovými piesňami, digitálna alebo kuchynská váha, krajčírsky meter, interaktívna tabuľa (videoukážky tradícií).

b) Audio nahrávka so zvukmi zvierat (hádanky: „Kto som?“).

c) Interaktívna tabuľa (videoukážky liahnutia kuriatok)...

MÁJ

9. CESTA ZA POZNANÍM

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok je zameraný na budovanie citového vzťahu k rodine, vlasti a k bezprostrednému okoliu. Deti prostredníctvom osláv Dňa matiek vyjadrujú úctu a lásku k najbližším, pričom plynule rozširujú svoje poznanie smerom k rodnej krajine. Spoznávajú dominanty a prírodné krásy Slovenska, čím si budujú národnú identitu. Významnú časť mesiaca tvorí zážitkové učenie v prírode – deti bádateľskými metódami skúmajú rozmanitosť rastlinnej ríše a mikrosvet hmyzu v tráve. Priamym pozorovaním a prácou s lupou sa učia rozlišovať živé a neživé súčasti prírody, čím si rozvíjajú pozorovacie schopnosti a environmentálne cítenie.

Témy obsahového celku: *Moja mama*

Slovensko rodná vlasť

Živá a neživá príroda

Čo sa skrýva v tráve

Moja mama

1. týždeň

Cieľ: Rozvíjať pozitívny citový vzťah detí k rodine a k mame.

- Realizovať literárne a hudobné pásmo s tematikou rodiny (návrat kultúrneho programu ku Dňu matiek, prednes s dôrazom na citové prežívanie, diskusia o význame mamy v živote dieťaťa, starostlivosť o členov rodiny, význam úlohy otca).
- Zhotoviť darček pre mamičky (výroba originálneho darčeka z rôznych materiálov, rozvíjanie estetického cítenia aj pri výzdobe triedy).
- Uplatňovať prosociálne správanie aj v rodinných vzťahoch (rozprávanie o práci rodičov, simulácia pomoci v domácnosti, vyjadrenie vďaky a pozornosti).
- Rozvíjať grafomotorické a výtvarné zručnosti pri tvorbe portréту mamy (zachytenie charakteristických črt tváre mamy, experimentovanie s farbami a technikami).
- Uvedomovať si význam rodinných tradícií a sviatkov (diskusia o spôsobe slávania sviatkov doma, upevňovanie rodinnej súdržnosti).

Slovensko rodná vlasť

2. týždeň

Cieľ: Oboznámiť sa s prírodnými krásami, symbolmi a kultúrnym dedičstvom Slovenska.

- Poznať charakteristické štátne symboly a upevňovať národnú identitu (spoznávanie slovenskej zástavy, znaku a hymny, návrat spevu hymny s dôrazom na vážnosť a úctu, diskusia o tom, čo znamená mať rodnú vlasť)
- Spoznávať krásy slovenskej prírody a možnosti turistiky (rozprávanie o horách, túrach a lanovkách, virtuálna návšteva jaskýň a slovenských ZOO, diskusia o relaxácii a zdraví – wellness, kúpele).
- Objavovať históriu krajiny cez hrady, zámky a ľudovú architektúru (prezeranie encyklopédií o slovenských hradoch, podľa možnosti návšteva skanzenu v Pribyline, určovanie typických znakov ľudových domčekov).
- Rozvíjať národné povedomie cez spev ľudových piesní a folklór

- (spoznávanie festivalu Východná cez videoukážky, nácvik detských ľudových piesní a tancov, vnímanie krásy kroja a ľudových hudobných nástrojov).
- Využívať literárne zdroje na získavanie informácií o domove (aktívna práca s knihou a detskou encyklopédiou, vyhľadávanie známych miest na obrázkoch, rozvoj predčitateľskej gramotnosti).

Živá a neživá príroda

3.týždeň

Cieľ: Objavovať poklady Zeme, poznávať nerasty a chápať podmienky potrebné pre život.

- Rozlišovať živé a neživé súčasti prírody prostredníctvom zážitkov (diskusia o tom, čo dýcha a rastie, hľadanie rozdielov medzi kameňom a kvetom, triedenie prírodnín nájdených na školskom dvore).
- Realizovať praktické sadenie a spoznávať životný cyklus rastlín (sadenie semienok, cibuliek alebo hl'úz, diskusia o tom, že rastlinky sú potravou pre ľudí a potrebujú k životu pôdu, slnko, čistú vodu a vzduch).
- Experimentovať s podmienkami rastu a rozvíjať bádateľské zručnosti (pokusy – zakrytie rastlinky, nepolievanie, zalievanie napr. Coca colou, meranie a zaznamenávanie rastu).
- Poznávať bohatstvo zeme cez nerasty, jaskyne a bane (oboznamovanie sa s využitím uhlia a soli; rozprávanie o práci v baniach a kráse jaskýň; pozorovanie a triedenie rôznych druhov nerastov a kameňov).
- Využívať netradičné výtvarné techniky s prírodným materiálom (napr. obkresľovanie listov a odtláčanie kôry stromov na papier, vytváranie obrázkov a mozaík zo semiačok, kresba uhlíkom...).

Čo sa skrýva v tráve

4.týždeň

Cieľ: Objavovať svet hmyzu a mikrosvet lúky prostredníctvom zážitkového učenia a bádania.

- Spoznávať druhy hmyzu a ich význam v prírode
  - poznávanie včiel, mravcov, motýľov a lienok, (diskusia o tom, prečo sú včielky dôležité, pozorovanie života v mravenisku; zásada „neublížujeme, len pozorujeme“).
- Realizovať bádateľské aktivity v teréne s lupou a sieťkami (detailné pozorovanie chrobákov na školskom dvore, chytenie motýľov do sieťky a ich následné vypustenie, sledovanie pohybu hmyzu v tráve).
- Rozvíjať obratnosť pri pohybe medzi prekážkami

(prekonávanie prírodných alebo umelých prekážok na školskom dvore – simulácia pohybu chrobáčika v hustom poraste, rozvoj koordinácie a rovnováhy).

- Interpretovať poznatky o hmyze cez hudobno-dramatické hry
(skupinová hra „Na chrobáčikov“, imitácia letu a bzučania, rytmizácia básní o lúčnych obyvateľoch; čítanie príbehov zo života hmyzu).
- Experimentovať s farbami pri stvárňovaní obyvateľov lúky
(pokrytie celej plochy papiera rozmanitými farbami, uplatňovanie tvorivých variácií a symetrie, napr. výroba lienok z kamienkov alebo modelovanie húseníc).

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod. Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov. Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života. - Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov. - Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia. - Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod. - Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možnosti konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel Učiteľka využíva digitálne pomôcky pre predškolský vek, ktoré má materská škola k dispozícii na zoznamovanie sa a ovládanie základných činností, ktoré poskytujú špeciálne podrobnejšie ovládanie digitálnych pomôcok a hier, ktoré stimulujú: - pohyb po štvorcovej sieti, - vyfarbovanie čiar a uzavretých plôch, prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Odlišuje živé od neživých súčastí prírody. - Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše. - Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu. - Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne. - Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.

Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov. - Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu, alebo materiálu. - Opisuje predmety a ich vlastnosti. - Podľa návrhu (schémy, náčrtu) zhotoví daný predmet.
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách. - Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety. - Spieva piesne a riekanky. - Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam. - Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Udržiava poriadok vo svojom okolí. - Zvládne turistickú prechádzku.

Zámer: V mesiaci máj sa zameriame na upevňovanie citových väzieb k rodine a budovanie národného povedomia. Deti budú rozvíjať svoju empatiu a úctu k rodičom, uvedomovať si hodnotu domova ako miesta bezpečia a aktívne sa podieľať na príprave osláv Dňa matiek. Prostredníctvom folklóru, ľudových piesní a spoznávania krás Slovenska budeme u detí prirodzene formovať základy vlastenectva a hrdosti na kultúrne dedičstvo.

Významná časť aktivít bude venovaná bádateľskému poznávaniu prírody. Deti budú prostredníctvom praktických pokusov so sadením a pozorovaním rastu rastlín objavovať zákonitosti živej prírody. Oboznámia sa s pokladmi zeme, nerastmi a významom baníctva. Priamym pozorovaním mikrosveta lúky a hmyzu si budú rozvíjať environmentálne cítenie a ochranárske postoje. Svoje poznatky a emócie budú deti vyjadrovať prostredníctvom rozmanitých umeleckých techník, hudobno-pohybových hier a dramatizácie.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) Spoločná príprava slávnostnej výzdoby triedy.
- b) Spoločné pohostenie pre mamičky.
- c) Spoločná tanečná aktivita v triede na slovenské ľudové piesne „Po nábreží koník beží“ a pod.
- d) Spolupráca pri stavbe hradu alebo skanzenu z kociek..
- e) Spoločná starostlivosť o bylinkovú „záhradku“. stavba jaskyne z kartónu alebo tehličiek.
- f) Spoločná tvorba „veľkej lúky“ na baliaci papier.
- g) Spolupráca pri hľadaní úkrytov hmyzu na školskom dvore alebo na lúke.

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Simulácia rodinných situácií v námetových hrách na „rodinu“.
- b) Nácvik programu ako radostná príprava na oslavu.
- c) Hra na „ľudový jarmok“
- d) Hra: Simulovaná jazda lanovkou v hernom kútiku
- e) Priame sadenie v hline, vonku hra na „baníkov“ v tmavom tuneli/stane.
- f) Ochutnávka soli a diskusia o jej pôvode.
- g) Stavba jaskyne.
- h) Lov motýľov sieťkou.

- i) Hudobno-dramatická hra v kostýmoch alebo s členkami chrobáčikov.
- j) Pohybová dráha „Cesta mravca“.

3.Problémové a projektové učenie:

- a)Diskusia:„Ako môžeme mamičke doma pomôcť, keď je unavená?“.
- b)Výroba a zdobenie darčeka.
- c)Riešenie úloh: „Ktoré slovenské zvieratko žije v ZOO a ktoré v lese?“
- d)Hľadanie rozdielov medzi starodávnym domčekom (z Pribyliny) a dnešným domom.
- e)Čítanie rozprávok a povestí o Slovensku, Jánošíkovi...
- f) Malý detektív: „Kde všade v prírode nájdeme kamene a na čo nám slúžia?“.
- g)Porovnávanie vlastností čierneho uhlia a bielej soli.
- h) Pozorovanie pod lupou: „Koľko nôh má chrobák?“.
- i) Sledovanie premeny húsenice na motýľa pomocou obrázkov (napr. tvorba hmyzieho hotela).

4.Individuálny prístup:

- a)Podpora detí pri kresbe portrétu – pomoc s proporciami tváre.
- b) Individuálny nácvik recitácie podľa schopností dieťaťa.
- c) Podpora detí pri nácviku ľudových pesničiek podľa ich rytmického cítienia.
- d) Pomoc pri správnej výslovnosti textov básní a hymny.
- e) Pomoc pri technike kresby uhlíkom.
- f) Povzbudenie menej odvážnych detí pri kontakte s hmyzom.
- g) Individuálna pomoc pri experimentovaní s miešaním farieb (napr. krídla motýľov).

Odporúčané učebné zdroje

1.Materiálne a technické pomôcky:

- a) Zbierky básní,
- b) knihy o rodine,
- c)obrázkový materiál s prácou rodičov,
- d) maľované čítanie.
- e)výkresy, farby, tuš, modelovacia hmota, napr. textil a ozdobné prvky na darčeky (koráliky, stužky)..
- f) Detské encyklopédie o SR, obrazové publikácie o hradoch a skanzenoch, zbierka slovenských ľudových piesní.
- g) Slovenské vlajky, výkresy, farbičky, stavebnice,
- h) Časti krojov alebo stužky na tanec.
- i) Kvetináče, hlina, semiačka, vzorky nerastov (uhlie, kamenná soľ, krištál, rôzne kamene), lupy, meter.
- j) Obrázky z baní a jaskýň, detské encyklopédie o pokladoch zeme, schémy rastu rastlín.
- k) Materiál na tvorenie: papiere, voskovky (na frotáž), kresliaci uhlík, semiačka na lepenie...

2.Priestorové a technické vybavenie:

- a)Audio nahrávky k piesňam,
- b) Interaktívna tabuľa na prezentáciu o rodinách.
- c) Audio nahrávka hymny a ľudovej hudby, interaktívna tabuľa (videá z festivalu Východná, poprípade virtuálna prehliadka Pribyliny).
- d) Interaktívna tabuľa (virtuálna prehliadka soľnej bane alebo jaskyne).

Charakteristika obsahového celku:

Jún je mesiacom radosti, detských osláv a prvých dotykov s letom. Obsahový celok sa sústreďuje na prežívanie šťastného detstva, upevňovanie priateľstiev a priblíženie práv dieťaťa, pričom deti spoznávajú rozmanitosť života detí rôznych farieb pleti a kultúr sveta. Prostredníctvom zážitkového učenia a bádateľských aktivít objavujú rozmanitosť exotickej živočíšnej ríše a tajomstvá života vo vodných tokoch. Významným prvkom je realizácia aktivít v exteriéri, ktoré smerujú k pochopeniu pravidiel bezpečnosti pri letných dobrodružstvách. Celok vyúsťuje do budovania zodpovednosti v úlohe cestujúcich, čím deti pripravuje na bezpečné a radostné prežívanie prázdnin v súlade s princípmi environmentálneho správania.

Témy obsahového celku: *Deň detí – leto prichádza*

Pri potoku, pri vode

Zvieratá v ZOO

Cestujeme na prázdniny

Deň detí-leto prichádza

1. týždeň

Ciel': Ciel': Poukázať na rozmanitosť detí sveta, ich práva a pripraviť sa na príchod leta.

- Spoznávať život detí rôznych kultúr a farby pleti (práca so zemeguľou; priradovanie postáv k príbytkom, kreslenie tváří – Beloch, Aziat, Černoch, Indián - diskusia o tom, že hoci sme iní, všetci máme rovnaké práva na šťastie).
- Interpretovať kultúrnu rozmanitosť cez kruhové hry a hudbu - tanečné a pohybové hry z rôznych kútov sveta (Tanečník dažďa - Indiáni, Tučniaky - Arktída, Kolo mlynské- Európa, Bubnový kruh- Afrika, Tichý drak - Ázia; spev piesne „Čo všetko deťom k šťastiu treba“ a „Keď prichádza leto“).
- Identifikovať znaky leta a chrániť si zdravie pred slnkom (určovanie charakteristických znakov letného obdobia, diskusia o dôležitosti ochrany pred slnečnými lúčmi – pokrývka hlavy, pitný režim, pozorovanie letných búrok a dúhy).

- Rozvíjať jemnú motoriku a fantáziu pri stvárňovaní detského sveta (kreslenie, modelovanie alebo maľovanie postáv detí, grafomotorické cvičenia s tematikou letného počasia – búrky a dúhy, pokryť celú plochu papiera).
- Uplatňovať prosociálne správanie a zdieľať radosť s rovesníkmi -prezentácia svojej obľúbenej hračky prinesenej z domu (upevňovanie priateľstiev prostredníctvom spoločnej oslavy MDD, prežívanie pocitu bezpečia a lásky v kolektíve).

Pri potoku pri vode

2. týždeň

Ciel': Poznať pestrosť života vo vodných tokoch.

- Rozlišovať typy vodných plôch a vlastnosti sladkej a slanej vody (spoznávanie tokov od prameňa po oceán – potok, rieka, jazero, priehrada, more, experimentálne porovnávanie riečnej a morskej vody – chuť, vôňa, objem).
- Identifikovať rozmanitosť vodnej ríše a chránené živočichy (poznávanie rýb a vtákov našich vôd – kapor, pstruh, štika, bocian, kačka; spoznávanie exotických morských živočíchov – delfín, žralok, medúza, upozornenie na chráneného mloka a salamandru).
- Pozorovať flóru vodných biotopov a jej krásu (spoznávanie vodných rastlín – lekno, bambus, záružlie, vnímanie farebnosti korálov v mori, rozvíjanie estetického vnímania prírody).
- Rozvíjať hudobno-pohybové zručnosti s tematikou vody (nácviak a spev piesne „Bocian“; pohybové stvárnenie plávania rôznych živočíchov, rytmizácia zvukov vody – žblnkot, dážd').
- Uplatňovať ochranárske postoje a starostlivosť o čistotu vôd (diskusia o dôležitosti čistej vody pre ľudí i zvieratá, simulácia čistenia potoka od odpadkov, pochopenie významu priehrad a močiarov v krajine).

Zvieratá v zoo

3. týždeň

Ciel': Poznať, rozlíšiť a určiť niektoré exotické živočichy a ich prirodzené prostredie.

- Identifikovať exotické zvieratá a ich domov na kontinentech (aktívna práca s detskou encyklopédiou, triedenie zvierat podľa toho, kde žijú – Afrika, Arktída, džungľa, spoznávanie typických znakov ako chobot slona, krk žirafy či pruhy zebry).
- Rozvíjať pohybovú obratnosť a koordináciu pri práci s loptou (manipulácia s loptou rôznymi časťami tela – rukami, nohami, kolenami, hlavou, gúľanie, nosenie, balansovanie a kopy na cieľ; motivácia pohybmi zvierat – sloní chobot, opičie kúsky).
- Stvárňovať postavy zvierat cez dramatizáciu a tanec (hudobno-pohybová hra „Naša Zem je guľatá“, nácviak a dramatizácia piesne „Ide, ide slon“, napodobňovanie chôdze a zvukov zvierat).

- Uplatňovať tvorivosť a fantáziu pri výrobe masiek (zhotovenie originálnych masiek exotických zvierat z papiera a textilu, strihanie, lepenie a zdobenie podľa vlastnej fantázie, rozvíjanie jemnej motoriky).
- Vnímať estetickú premenu prostredníctvom maľovania na tvár (zážitková aktivita – maľovanie zvieracích motívov na tvár podľa záujmu a možností, uvedomovanie si vlastnej identity v role zvieratka, rozvíjanie trepezlivosti a estetického cítenia).

Cestujeme na prázdniny

4. týždeň

Ciel': Osvojiť si pravidlá bezpečného správania v doprave a upevňovať kamarátske vzťahy.

- Poznať dopravné prostriedky a pravidlá bezpečného cestovania (rozlišovanie dopravy na prázdninové cesty- vlak, autobus, lietadlo, auto, opakovanie dopravných značiek, diskusia o tom, ako sa správať ako cestujúci a chodec).
- Realizovať hry s dopravnou tematikou na školskom dvore (jazda na bicykloch a kolobežkách, podľa možností rešpektovanie semaforov a značiek na improvizovanom dopravnom ihrisku, rozvíjanie rovnováhy a koordinácie).
- Upevňovať priateľstvá pri spoločných športových hrách v prírode (realizácia športových disciplín na čerstvom vzduchu, kruhové a hudobno-pohybové hry zamerané na spoluprácu, zdolávanie prírodných prekážok).
- Stvárňovať predstavy o letných výletoch kresbou na asfalt (kolektívna tvorba „dlhej cesty na prázdniny“ kriedami na chodník, kreslenie dopravných prostriedkov a cieľových destinácií – more, hory, babka).
- Plánovať letné dobrodružstvá a rozvíjať komunikačné zručnosti (rozprávanie o tom, čo si zbalíme do kufra, kam sa deti chystajú a s kým, vyjadrenie pocitov z končiaceho sa školského roka).

Vzdelávacie štandardy	
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod. - Používa knihu správnym spôsobom. - Identifikuje niektoré písmená abecedy. - Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok.
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> - Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom. - obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom - V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom. Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.

Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov. - Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy.
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca. - Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov - Pozná význam vybraných dopravných značiek. - Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry atď.
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju. - Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky. - Slovné opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru. - Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.
Zdravie a pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní. - Zvládne turistickú prechádzku.

Zámer: Zámerom mesiaca jún je osláviť radostné obdobie detstva a upevňovať priateľstvá v kolektíve. Deti budú prostredníctvom zážitkového učenia spoznávať rozmanitosť sveta, objavovať život ľudí rôznych rás a kultúr a učiť sa akceptovať inakosť, čím prirodzene rozvíjame ich prosociálne správanie. Súbežne sa zameriame na charakteristické znaky leta, prácu a oddych v tomto období, pričom budeme cielene upevňovať zdravie detí a ich pohybovú kultúru športovými aktivitami v prírodnom prostredí. Deti spoznajú exotické zvieratá, ich životné prejavy a zásady správania sa v ZOO. Dôležitou súčasťou bude osvojenie si pravidiel bezpečného cestovania na dovolenku. Mesiac vyústí do radostnej atmosféry spoločných letných aktivít a umeleckého stvárňovania prázdninových túžob.

Odporúčané stratégie a metódy výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Kooperatívne učenie a skupinová práca:

- a) spoločné stavanie típi alebo iglu z papiera/látok/ tehličiek.
- b) Skupinové hry a bubnovanie v africkom rytme..
- c) Skupinová stavba priehrady alebo koryta rieky (v pieskovisku).
- d) Spoločná starostlivosť o „akvárium“ v triede (maketa).
- e) Spoločná stavba ohrád a pavilónov pre zvieratká zo stavebníc v hernom kútiku.
- f) Skupinový predvedenie choreografie na pieseň Ide, ide slon.
- g) Spoločná stavba veľkého dopravného uzla zo stavebníc,
- h) Štafetové hry, kde deti musia spolupracovať, aby vyhrali.

2. Hrová a zážitková metóda:

- a) Pásmo kruhových hier: „Cesta okolo sveta“.
- b) Oslava MDD v záhrade.
- c) Hra s tieňmi na slnku.
- d) Ochutnávka slanej a sladkej vody;

- e) Hra na „rybárov a rybky“.
- f) Napodobňovanie chôdze bociana a skoku žaby...
- g) Loptové a dramatické hry na tému „Šikovní zvieratká“.
- h) Virtuálna prehliadka vybranej ZOO.
- ch) praktický „výcvik“ na kolobežkách, odrážadlách a bicyklíkoch.
- i) Hra „Na vlak“ alebo „Na lietadlo“ s nákupom lístkov.
- j) Piknik v prírode/na dvore.

3.Problémové a projektové učenie:

- a) „Deti sveta“ – napr. vytváranie koláže postáv na zemeguli.
- b) Otázka: „Ako vzniká dúha po búrke?“
- c) Vytváranie koláže „Svet pod hladinou“ – delenie na riečny a morský svet.
- d) Otázka: „Prečo salamandra potrebuje čistý potôčik?“.
- e) Otázka: „Prečo ľadový medveď nemôže žiť na púšti?“.
- f) Ako cestovať „Bezpečne na prázdniny“?
- g) Riešenie situácií: „Čo urobím, ak stratím loptu pri ceste?“.
- h) Balenie pomyselného kufra – triedenie potrebných a nepotrebných vecí.

4.Individuálny prístup:

- a) Podpora detí pri kresbe detailov tváre a charakteristických črt.
- b) Individuálne rozhovory o ich právach a želaniach.
- c) Pomoc pri rozlišovaní detailov rýb a živočíchov na obrázkoch.
- d) Individuálna podpora pri kresbe detailov mušlí a hviezdic...
- e) Individuálne usmernenie pri manipulácii s loptou podľa pohybových schopností dieťaťa.
- f) Pomoc pri zvládaní techniky jazdy na bicykli/kolobežke.
- g) Podpora detí pri zdieľaní osobných zážitkov a plánov.

Odporúčané učebné zdroje

1.Materiálne a technické pomôcky:

- a) Zemeguľa (glóbus), mapy, obrázky detí sveta a ich typických obydlí.
- b) Loptičky, bubny a rytmické nástroje.
- c) Kriedy, výkresy, plastelína, farby, farebný papier...
- d) Obľúbené hračky detí.
- e) Obrázový materiál Leto s počasím (búrky, dúhy..).
- f) Nádoby s vodou a soľou, obrázkový materiál (rieka vs. more), lupy na pozorovanie vody, magnetické rybičky.
- e) Materiál na tvorenie: modrý papier/látka na znázornenie vody, výkresy, farby, modelovacia hmota (tvorba raka alebo korytnačky), prírodniny (mušle, kamienky)...
- f) Encyklopédie o zvieratách, lopty rôznych veľkostí, mapy svetadielov, figúrky zvierat.
- g) Materiál na tvorenie: farby na tvár, výkresy, gumičky na masky, krepový papier, lepidlá, nožnice.
- h) Bicykle, kolobežky, prilby, reflexné vesty, makety dopravných značiek, kužeľe.
- i) Farebné kriedy na asfalt, výkresy.
- j) Detské cestovné lístky, kufre/batohy na balenie.

2.Priestorové a technické vybavenie:

- a) Audio nahrávka piesne „Čo všetko deťom k šťastiu treba“.
- b) Videokážky tancov z rôznych krajín, interaktívna tabuľa.
- c) Audio nahrávka šumu mora a zurčania potoka,
- d) Encyklopédie o zvieratách a rastlinách vody..
- e) Interaktívna tabuľa (videá o delfínoch a pstruhoch).
- f) Audio nahrávky piesní „Naša Zem je guľatá“ a „Ide, ide slon“.
- g) Interaktívna tabuľa s fotografiami divokej prírody.
- h) Audio nahrávky piesní o cestovaní a lete.
- i) Interaktívna tabuľa (bezpečnosť na cestách – videá), mapy.

LETNÁ PRÁZDNINOVÁ ČINNOSŤ – mesačný plán

Hlavný cieľ: zabezpečiť aktívny oddych, rekreačnú činnosť detí prostredníctvom netradičných zaujímavých činností.

Organizácia: V čase letnej prázdninovej činnosti (ďalej iba „LPC“) navštevujú MŠ iba prihlásené deti.

Pomôcky: učiteľky si volia pomôcky podľa cieľu v konkrétny deň

Hlavná činnosť počas LPC sa bude konať vonku. Je žiaduce, aby deti v čo najväčšej miere využívali školský dvor (ďalej len „ŠD“), prípadne blízke okolie MŠ. Za priaznivého počasia sa deti schádzajú na ŠD. Učiteľky si organizujú činnosť tak, aby v čase najväčších horúčav boli deti v triedach. Neodporúča sa pobyt detí vonku medzi 11,00 – 15,00 hod. V prípade nepriaznivého počasia (dážď) si učiteľky upravia aktivitu tak, aby sa mohla organizovať v triede.

Plán LPC je tematický – všetky témy sa nachádzajú aj v učebných osnovách, teda počas školského roku sa objavili v plánoch. Aktivity LPC majú byť zamerané na opakovanie tém hrou, netradičnou formou. Ciele LPC sú formulované pre najstaršiu vekovú skupinu, u mladších detí učiteľka primerane upraví požiadavky kladené na deti.